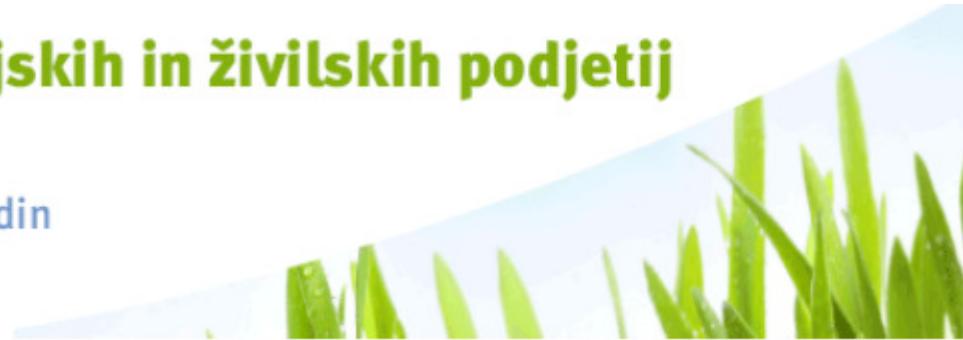

13. Vrh kmetijskih in živilskih podjetij

5. junij 2013
Grand Hotel Bernardin
Portorož

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

STANJE V SLOVENSKI ŽIVILSKOPREDELOVALNI INDUSTRIJI

doc. dr. Aleš KUHAR

Katedra za
agrarno ekonomiko,
politiko in pravo

Univerza v
Ljubljani
*Biotehniška
fakulteta*

Programme co-funded by the
EUROPEAN UNION

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje delno sofinancira projekt.

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

**Analiza je bila pripravljena v okviru projekta CAPINFOOD
„Izboljšanje podpornega okolja in zavedanja javnosti o pomenu
inovativnosti živilskega sektorja jugovzhodne Evrope preko
transnacionalnega sodelovanja“**

www.capinfood.eu

VSEBINA

- Gibanja cen
- Zunanjetrgovinska menjava
- Proračunsko ukrepanje
- Uspešnost poslovanja
- Zaključki

GIBANJA CEN

IMF Commodity Food Price Index, Monthly Price

(Includes Cereal, Vegetable Oils, Meat, Seafood, Sugar, Bananas, Oranges Price)

Maj 2008 – April 2013; I=102,96

Indeks; 2005 = 100

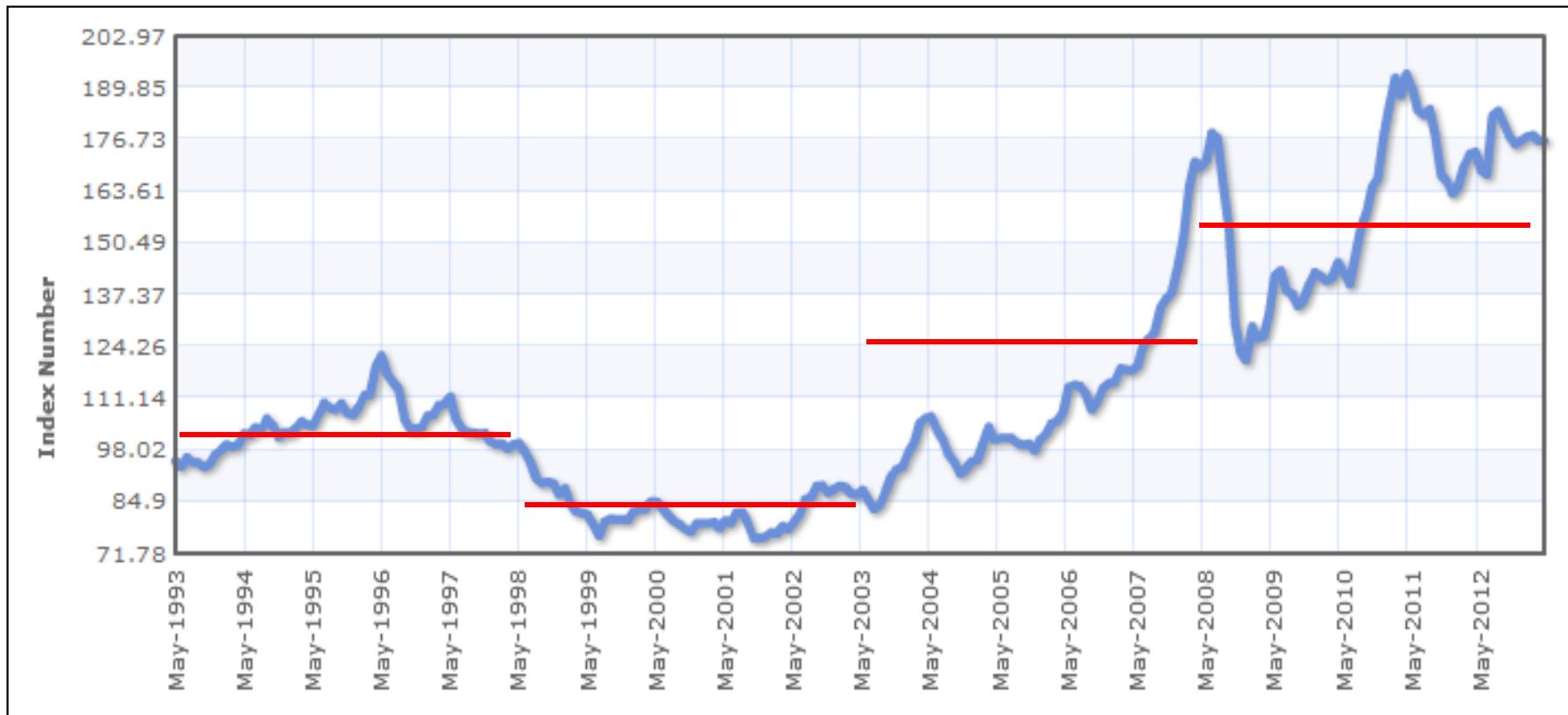
IMF Commodity Food Price Index, Monthly Price

(Includes Cereal, Vegetable Oils, Meat, Seafood, Sugar, Bananas, and Oranges Price)

*Dvajsetletna perspektiva
Cenovni preskok + izrazita volatilnost*

Maj 1993– april 2013; I=182,6

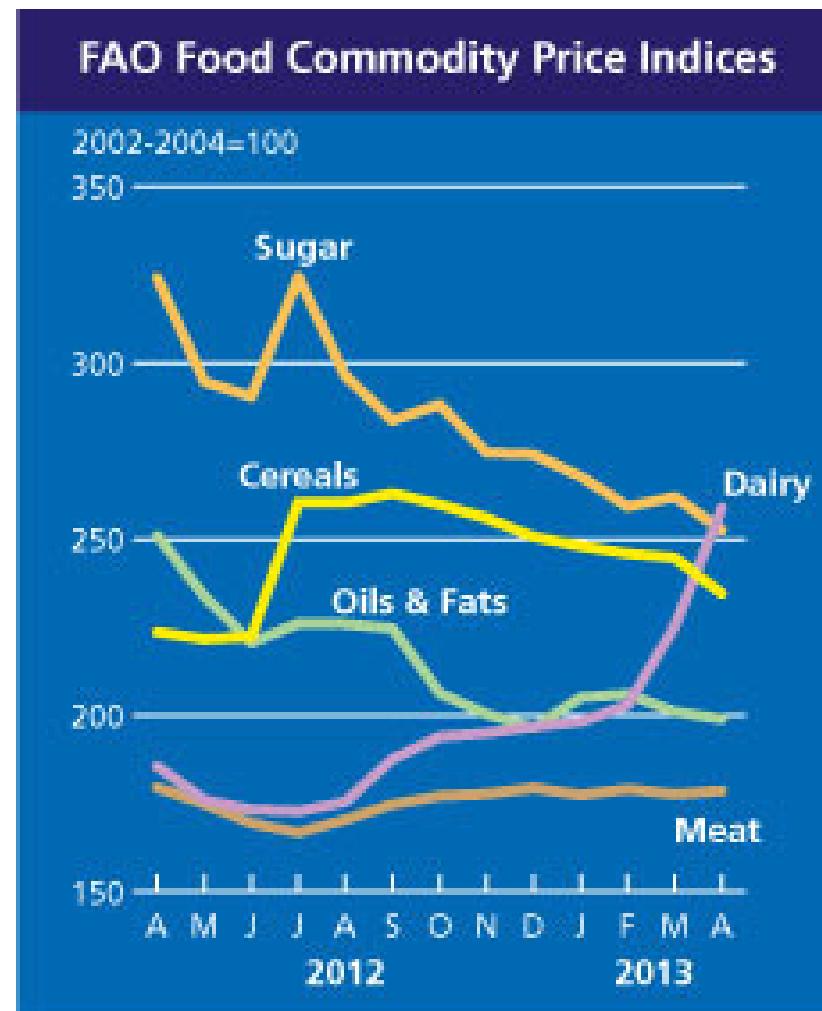
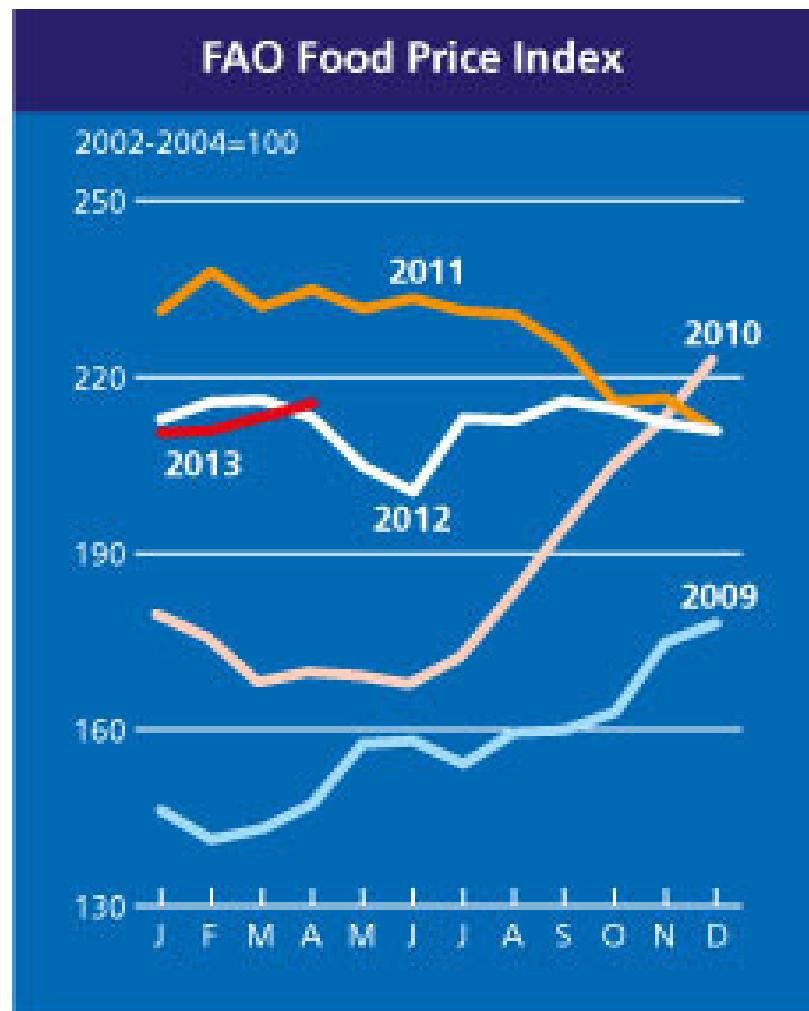
Indeks; 2005 = 100

FAO “Food Price Index”

Monthly change in international prices of a basket of food commodities. Five commodity group price indices with 55 quotations, weighted with the average export shares of each of the groups for 2002-2004.

Globalni cenovni trendi upadajo, z nekaterimi izjemami (mleko)!

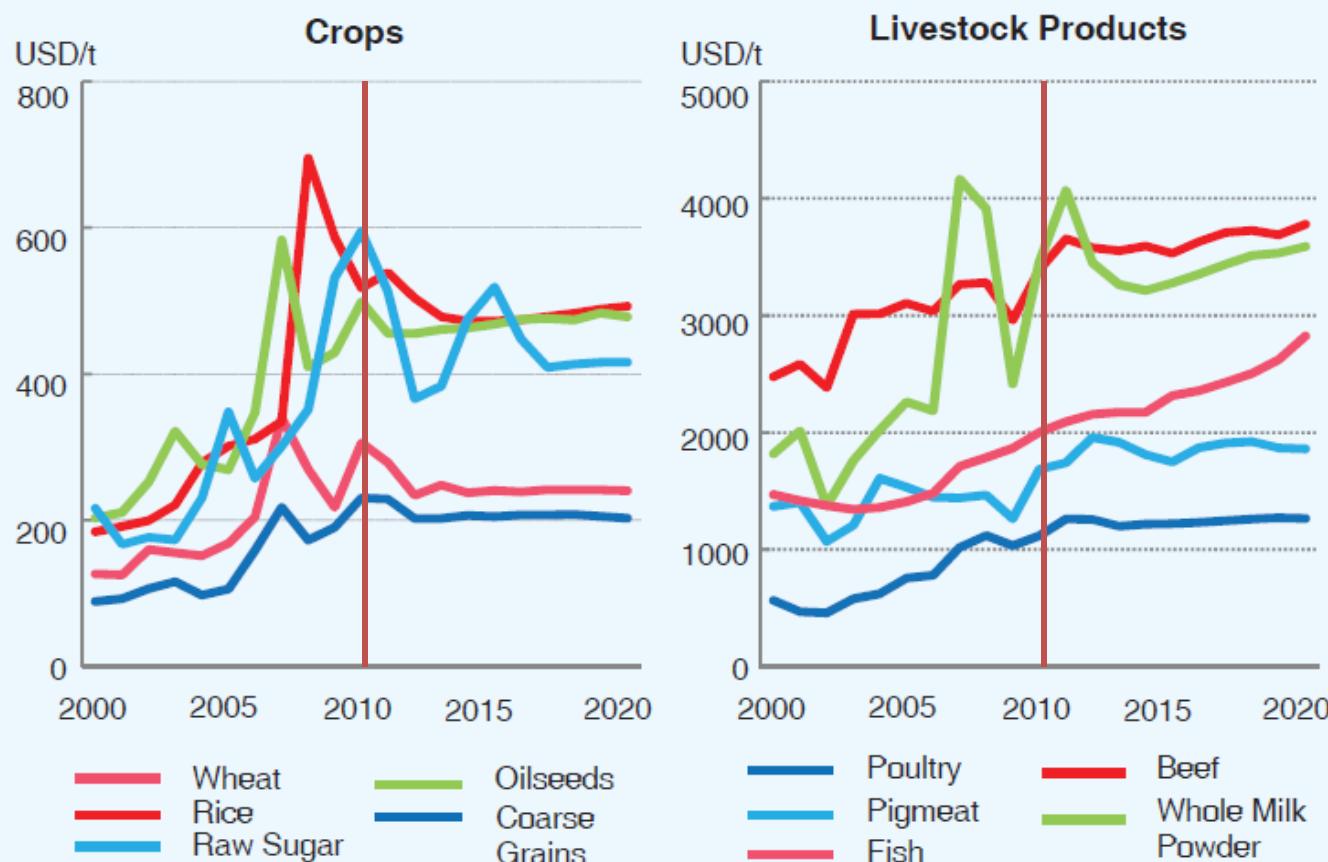

Dolgoročne projekcije; globalno

Rastlinski proizvodi z zmerno prognozo (razen sladkorja in oljnic) živalski proizvodi s precejšnjim gradientom rasti (npr. 30-% rast povpraševanja po mleku in ml.proizv.)

Nekatere ključne cene v EU-27 (sladkor, meso govedi) kažejo trende, ki so nasprotni svetovnim gibanjem!

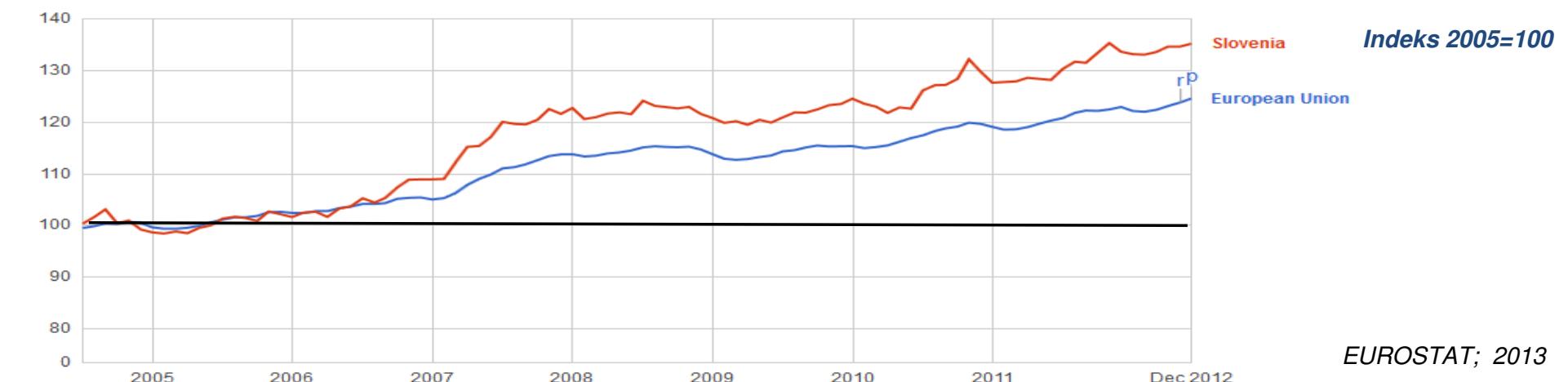
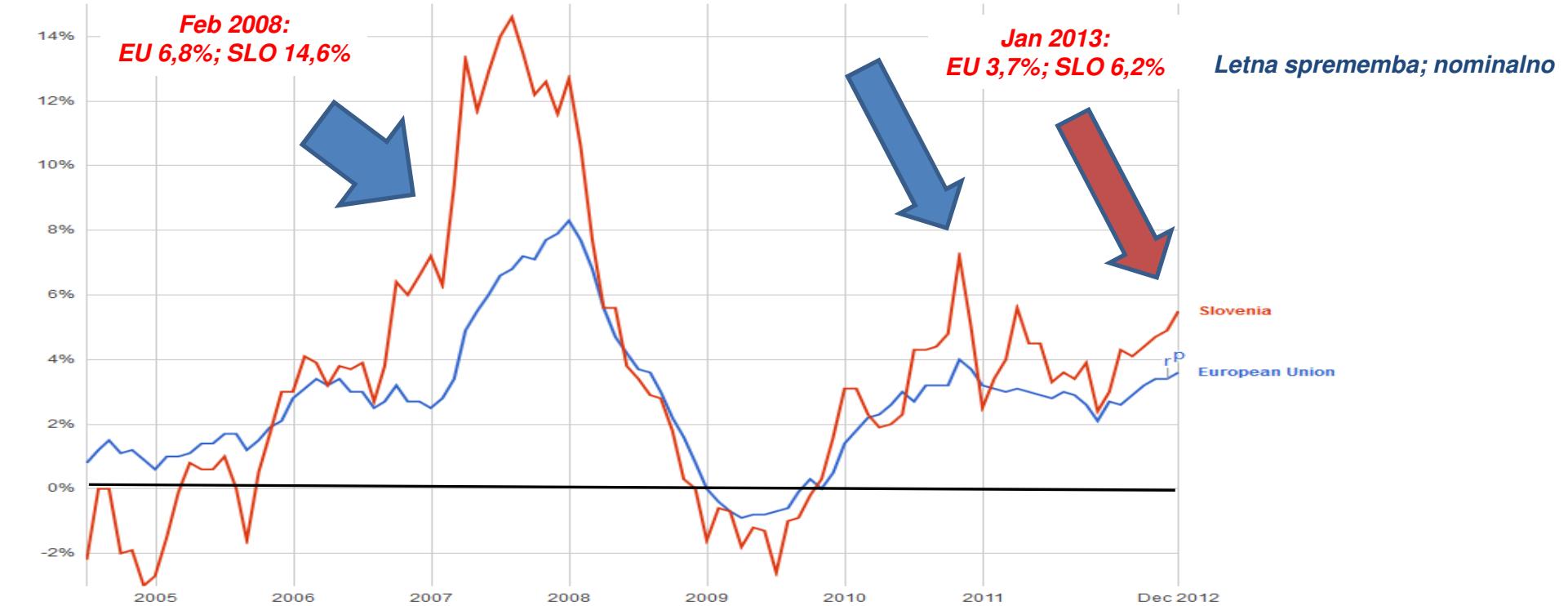
Figure 3. Price trends of agricultural commodities to 2020 (nominal)

Razvoj cen v agroživilski verigi

Primerjava maloprodajnih cen hrane (brez pijač) EU-SI

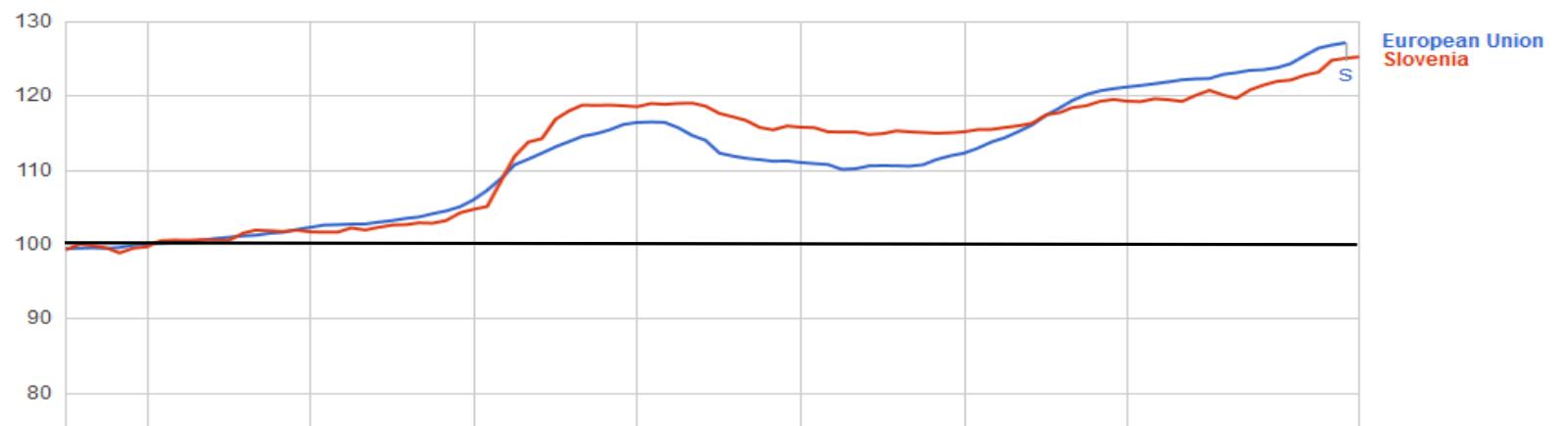
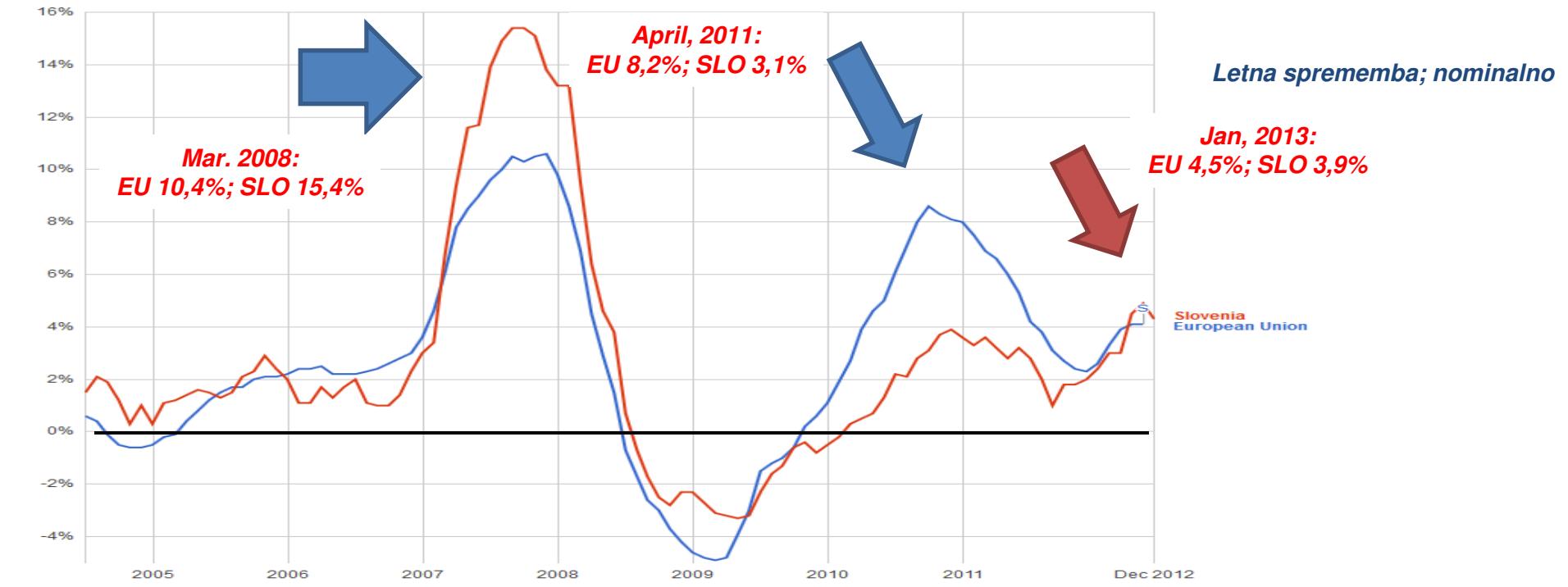
Oscilacije so v Sloveniji so (bile) večje; presežna rast v 2008 in tudi v 2011 in 2012!

Razvoj cen v agroživilski verigi

Primerjava proizvajalčevih cen hrane (brez pijač) EU-SI

Presežna rast v 2008; zaostajanje v 2010 in 2011, pospešek v 2012.

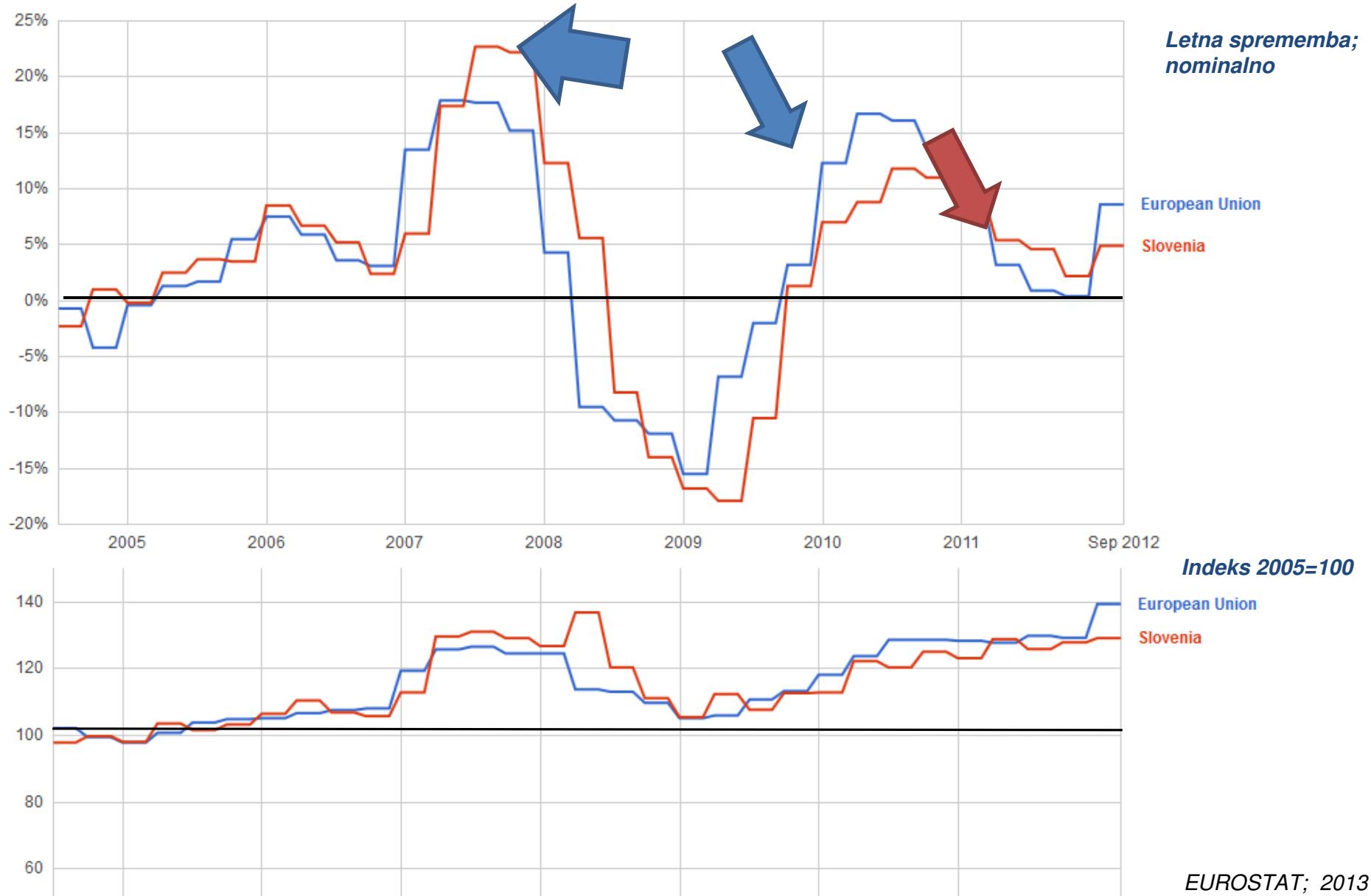

EUROSTAT; 2013

Razvoj cen v agroživilski verigi

Primerjava cen kmetijskih pridelkov EU-SI

Presežna rast v 2008; zaostajanje v 2009 in 2010, počasnejše upadanje v 2012.

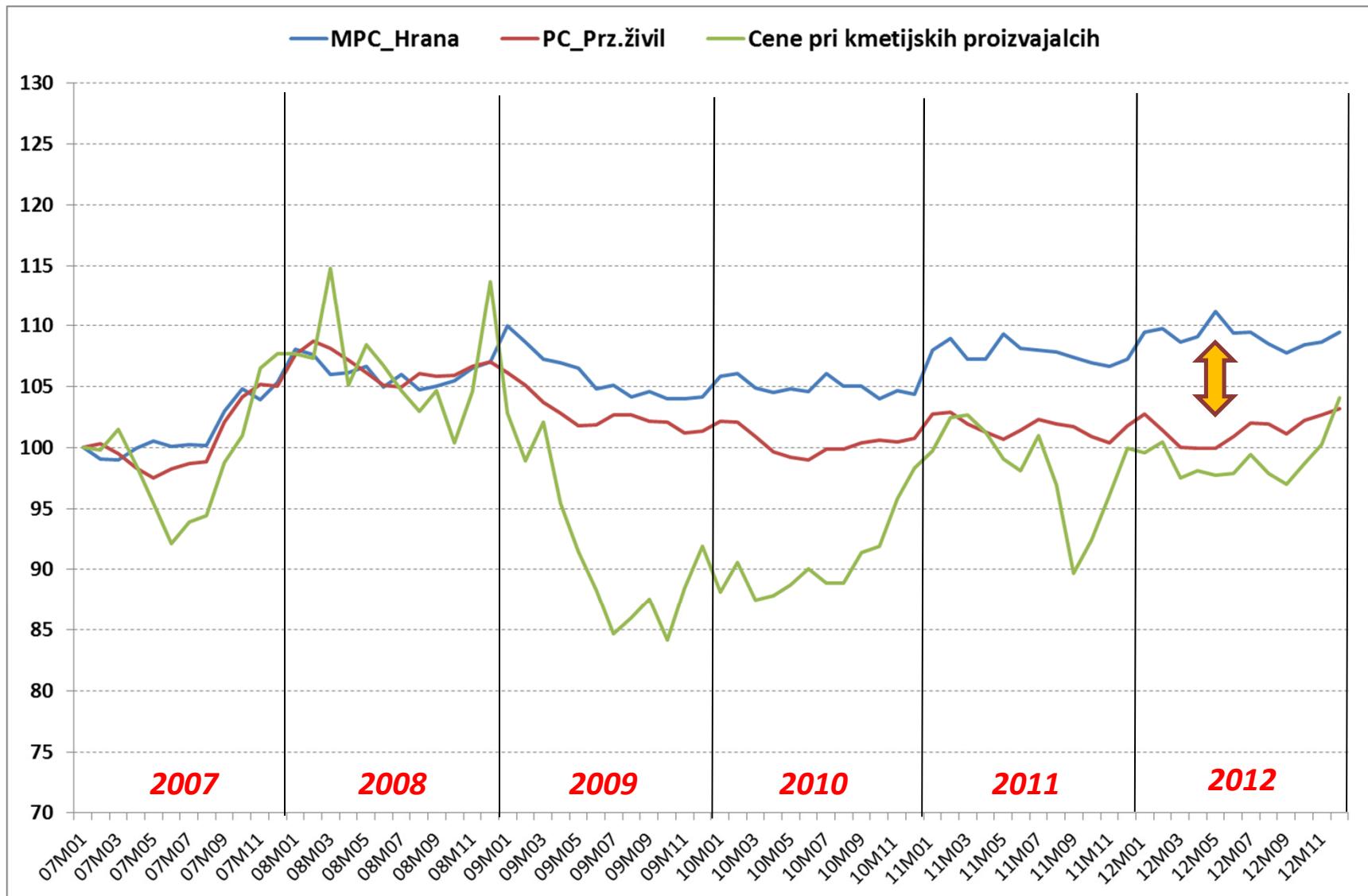

Gibanja cen v živilski verigi – Slovenija

Nihanja cen kmet. sur., MPC hrane realno rastejo, PC zaostajajo.

SURS, 2013

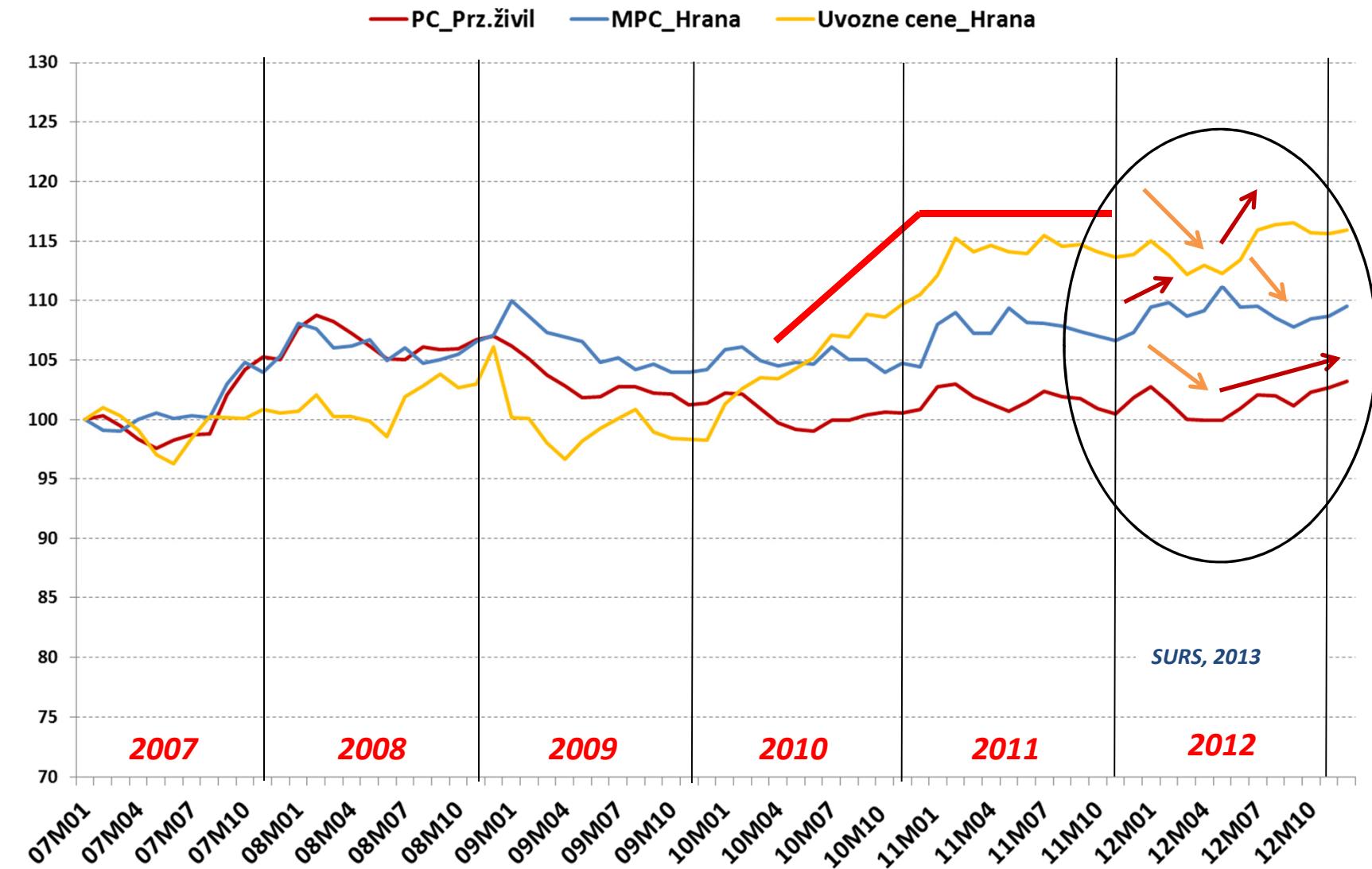
Realni indeks; 2007M01=100

Kaj determinira MPC hrane v Sloveniji?

Nasprotna gibanja cen v letu 2012 – kompleksnost dogajanja v verigi...

Indeks 2007M01=100

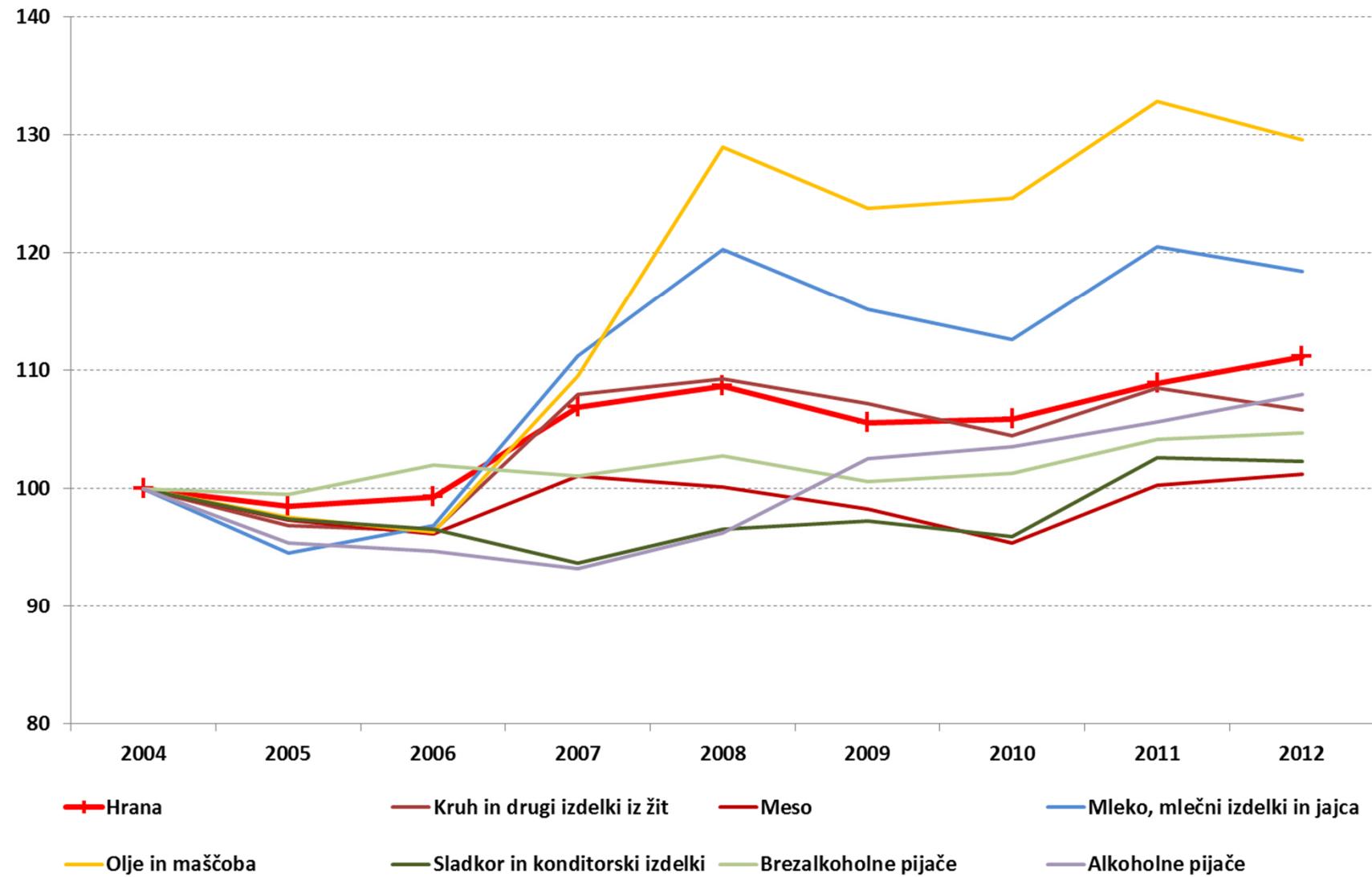

Gibanja maloprodajnih cen po skupinah *Slovenija*

V letu 2012 2-o.t. realne rasti agregata "Hrana"

Pocenitev v skupinah „olja“, „mleko“ in „pekarstvo“!

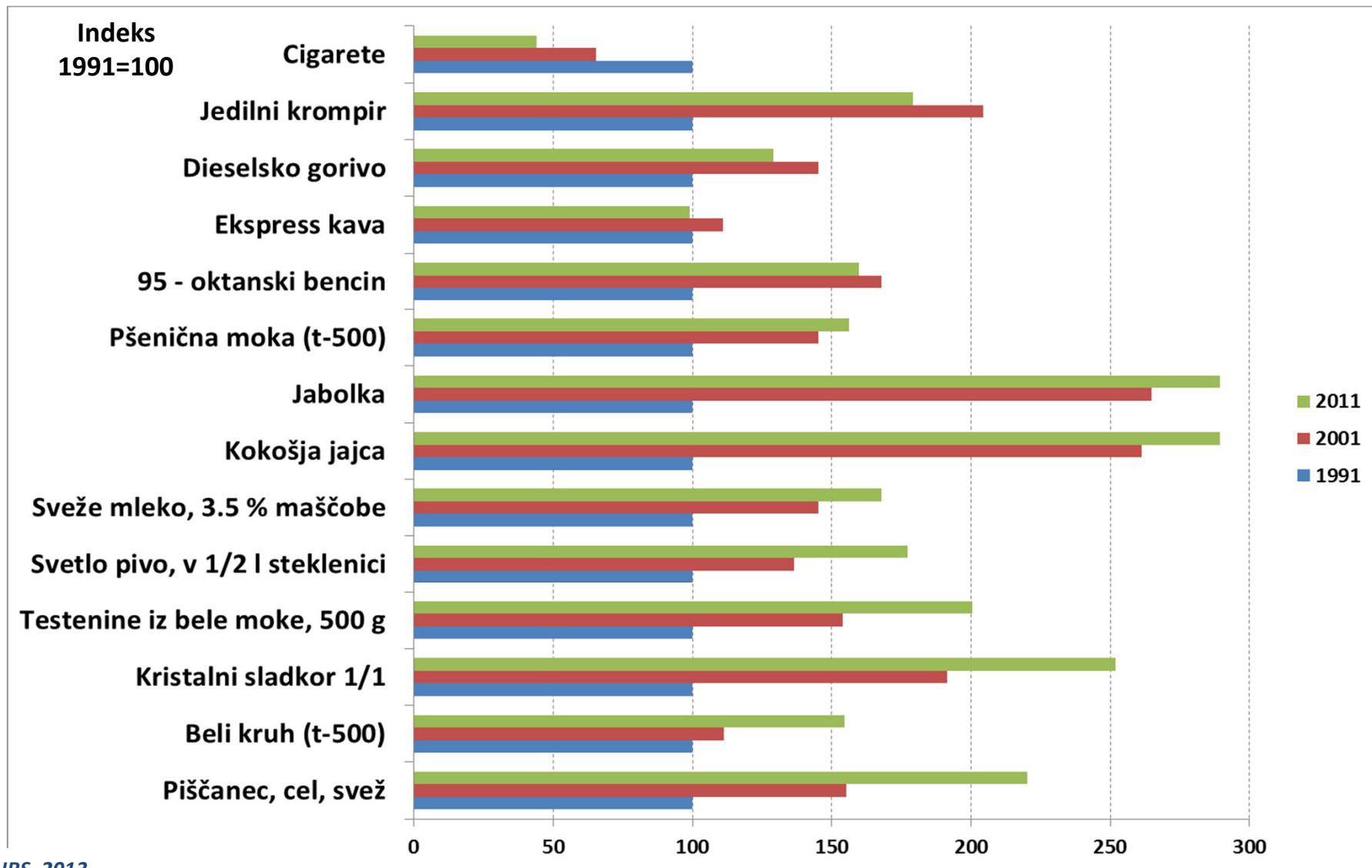
Realni indeks
2004=100

Relativne maloprodajne cene

“Ali nam gre slabše?”

(Kupna moč povprečne neto plače)

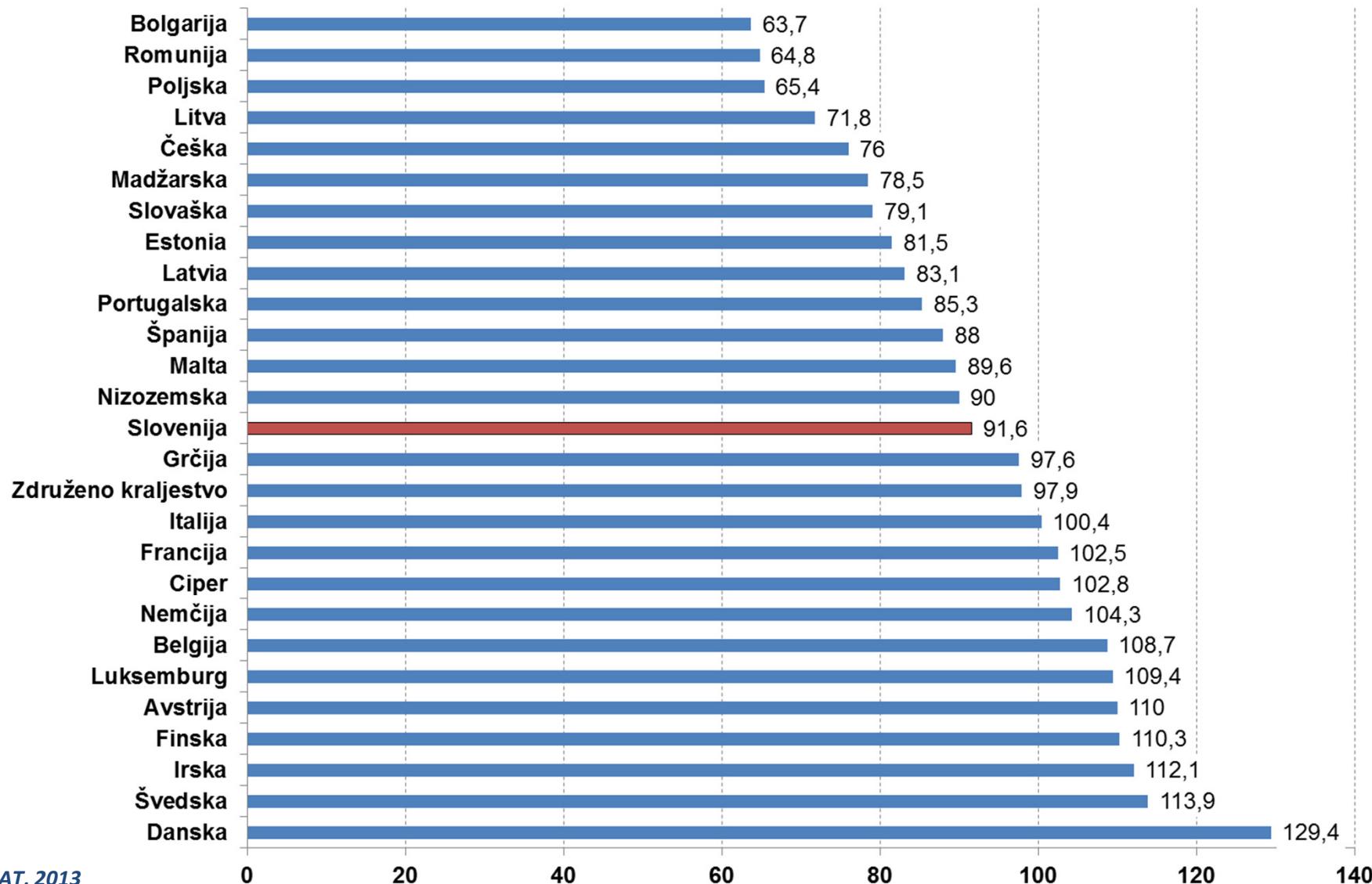

Komparativni cenovni indeks hrane (2011)

MPC hrane so v Sloveniji na ravni 91,6% EU15, kar je za 1 o.t. več, kot v 2010!

(2008=87%, 2009=90,7%, 2010=90,6%)

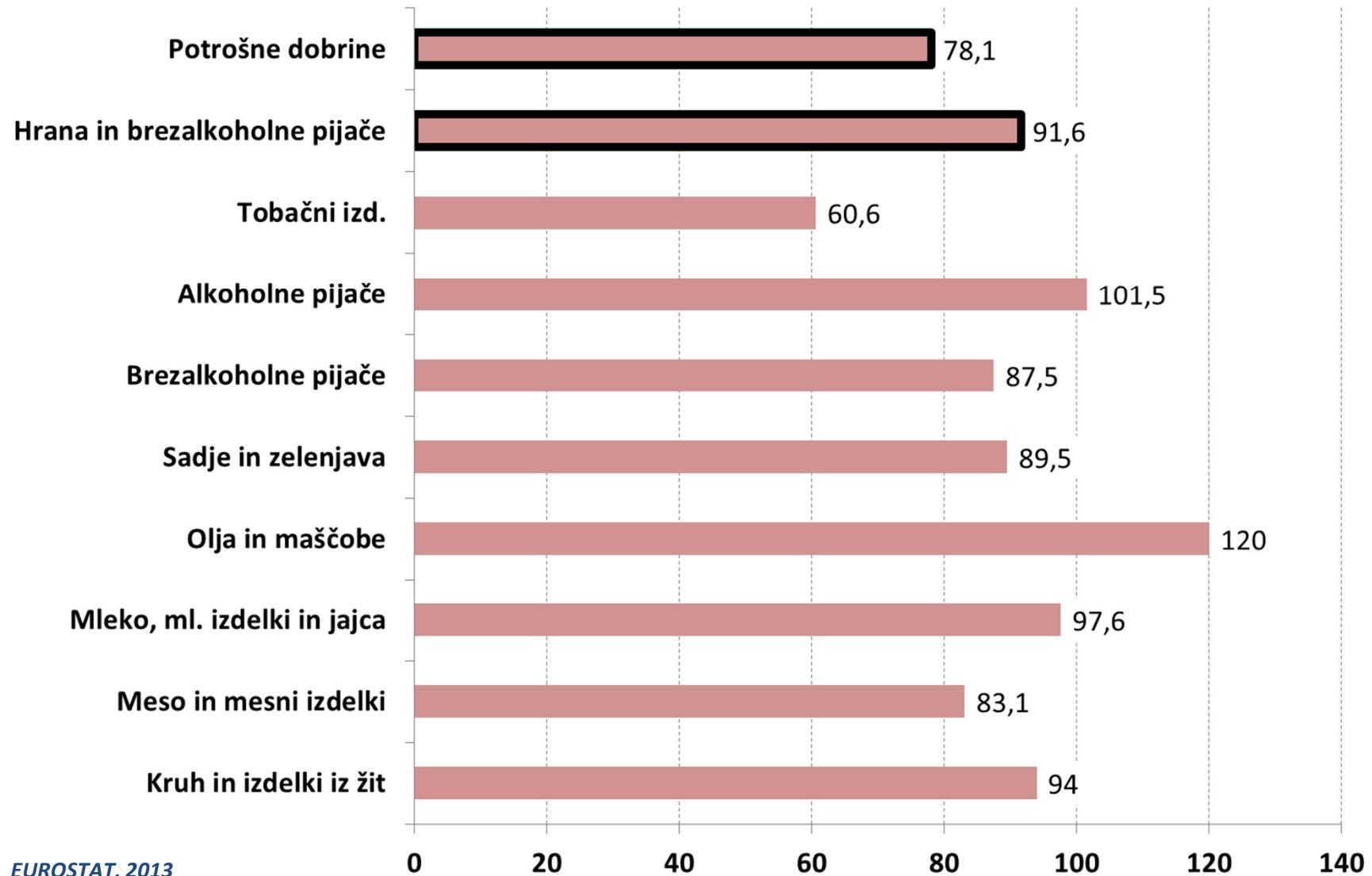
EU15=100

Komparativni cenovni indeks po skupinah (2011)

Hrana presega potrošne dobrine; razlika se povečuje.

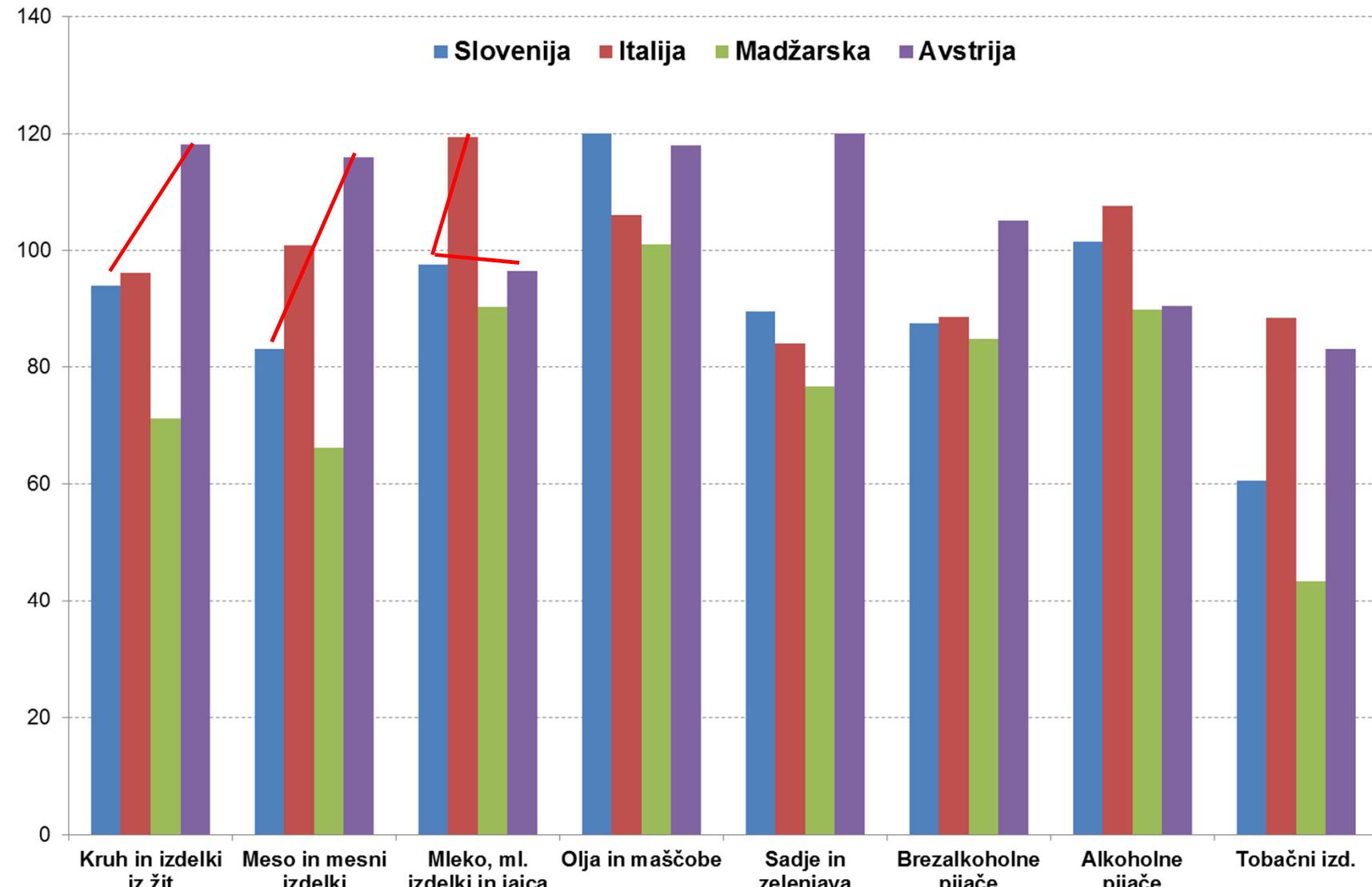
EU15=100

Komparativni cenovni indeks po državah (2011)

Posebnosti: Meso in izdelki & Sadje in zelenjava = Avstrija; Mleko = Italija

EU15=100

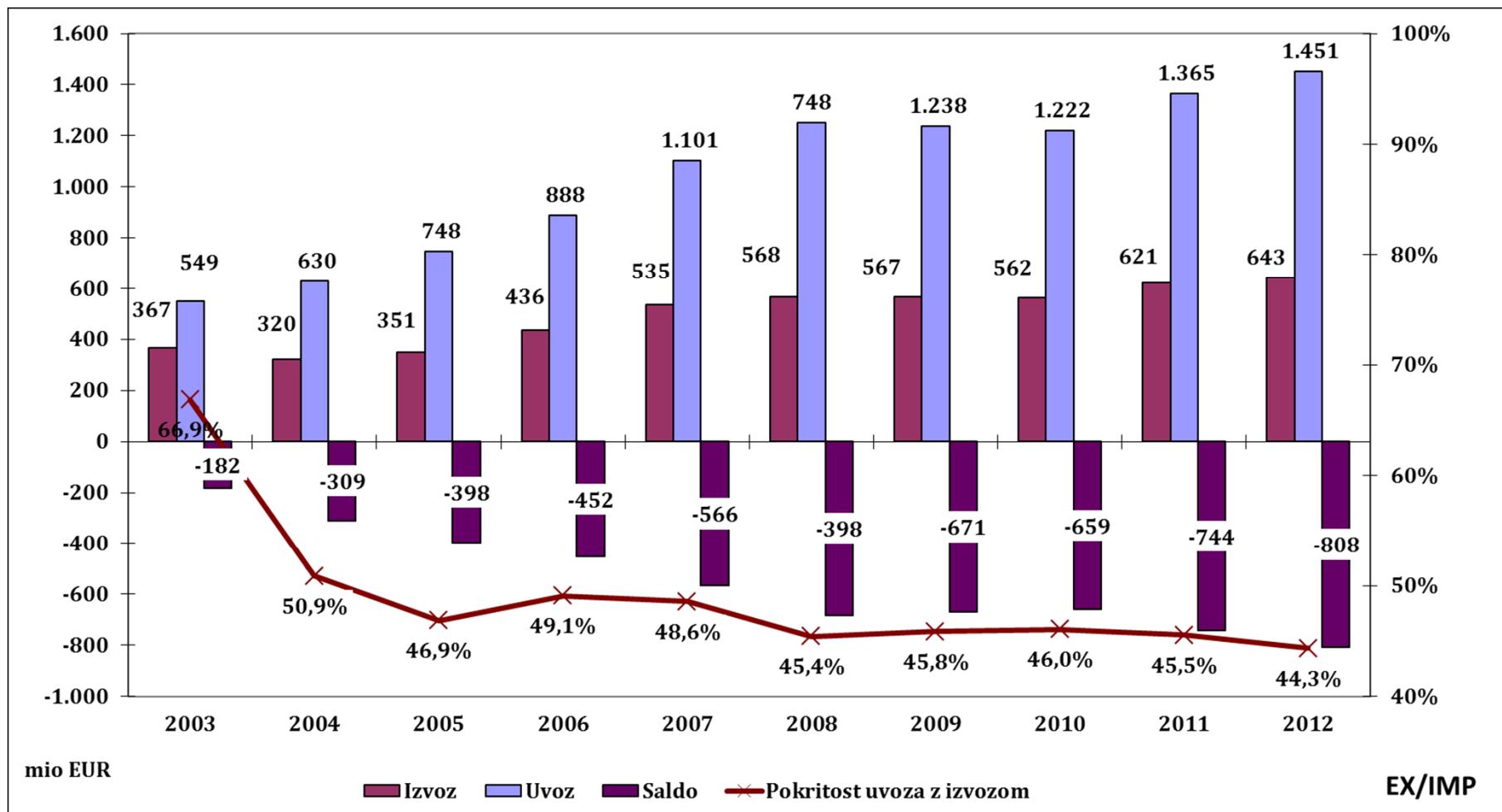
ZUNANJETRGOVINSKA MENJAVA

Zunanjetrgovinska bilanca za predelana živila

Nadaljevanje rasti vrednosti uvoza, sicer po polovični stopnji iz leta 2011 (Indeks 12/11 =106,3)

Prepolovitev trenda rasti izvoza (Indeks 12/11 =103,5)

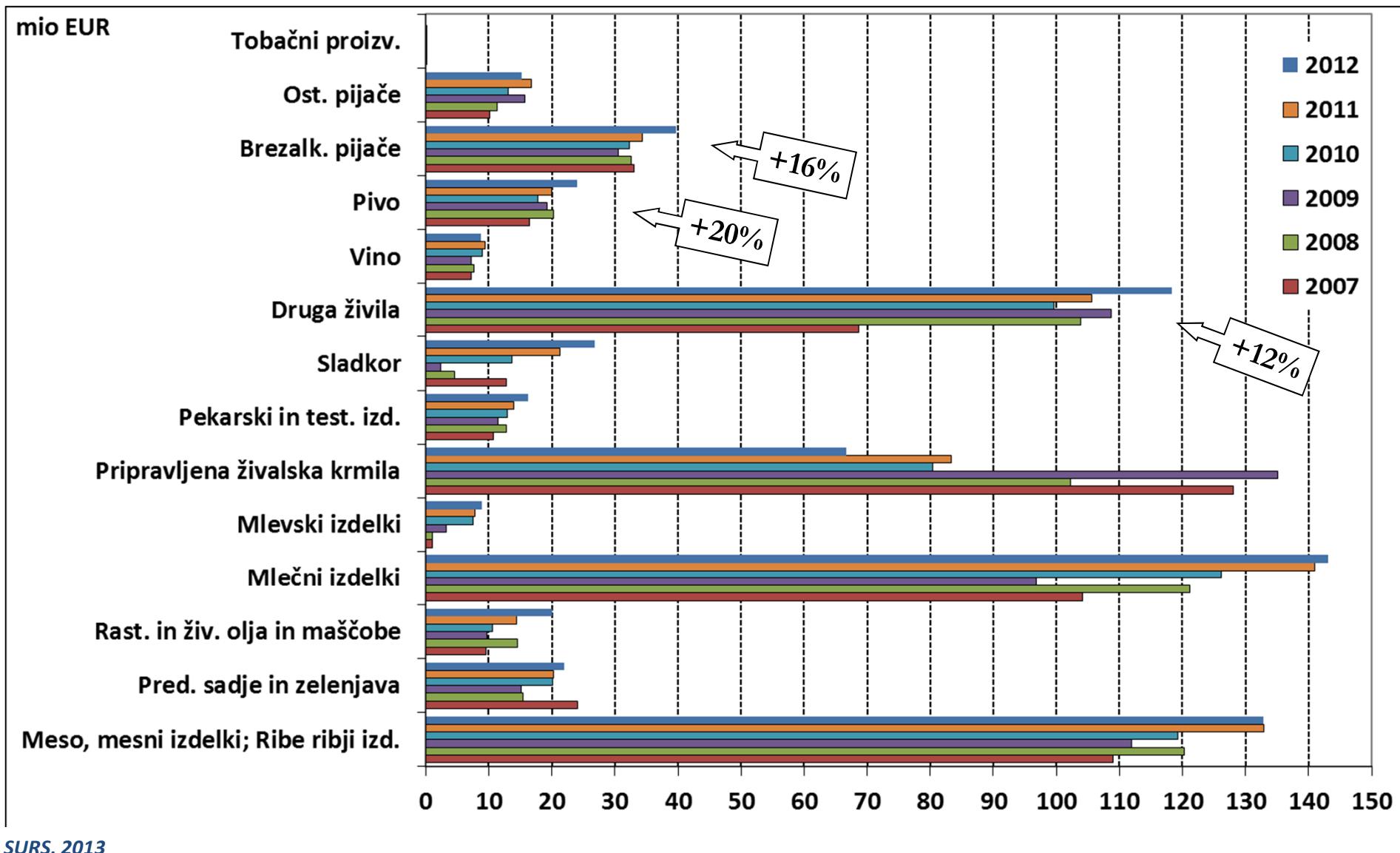
Posledično pokritosti uvoza z izvozom upade na najnižjo stopnjo v analiziranem obdobju!

Zunanjetrgovinska bilanca IZVOZ

Stagnacija v nosilnih kategorijah (*mleko + meso*)

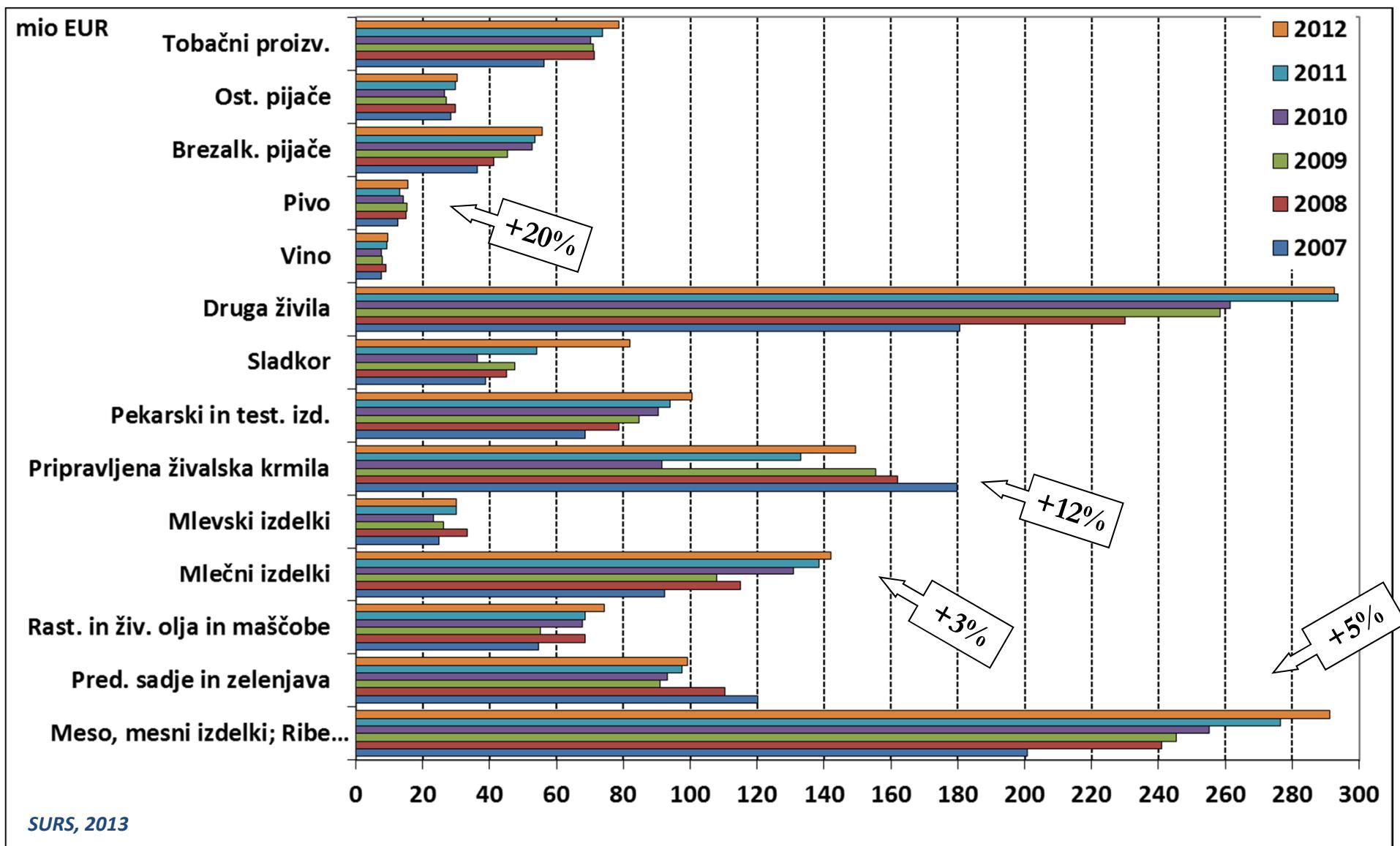
Pospešek pri pijačah (*pivo in BAP*) in ostalih živilih

Zunanjetrgovinska bilanca UVOZ

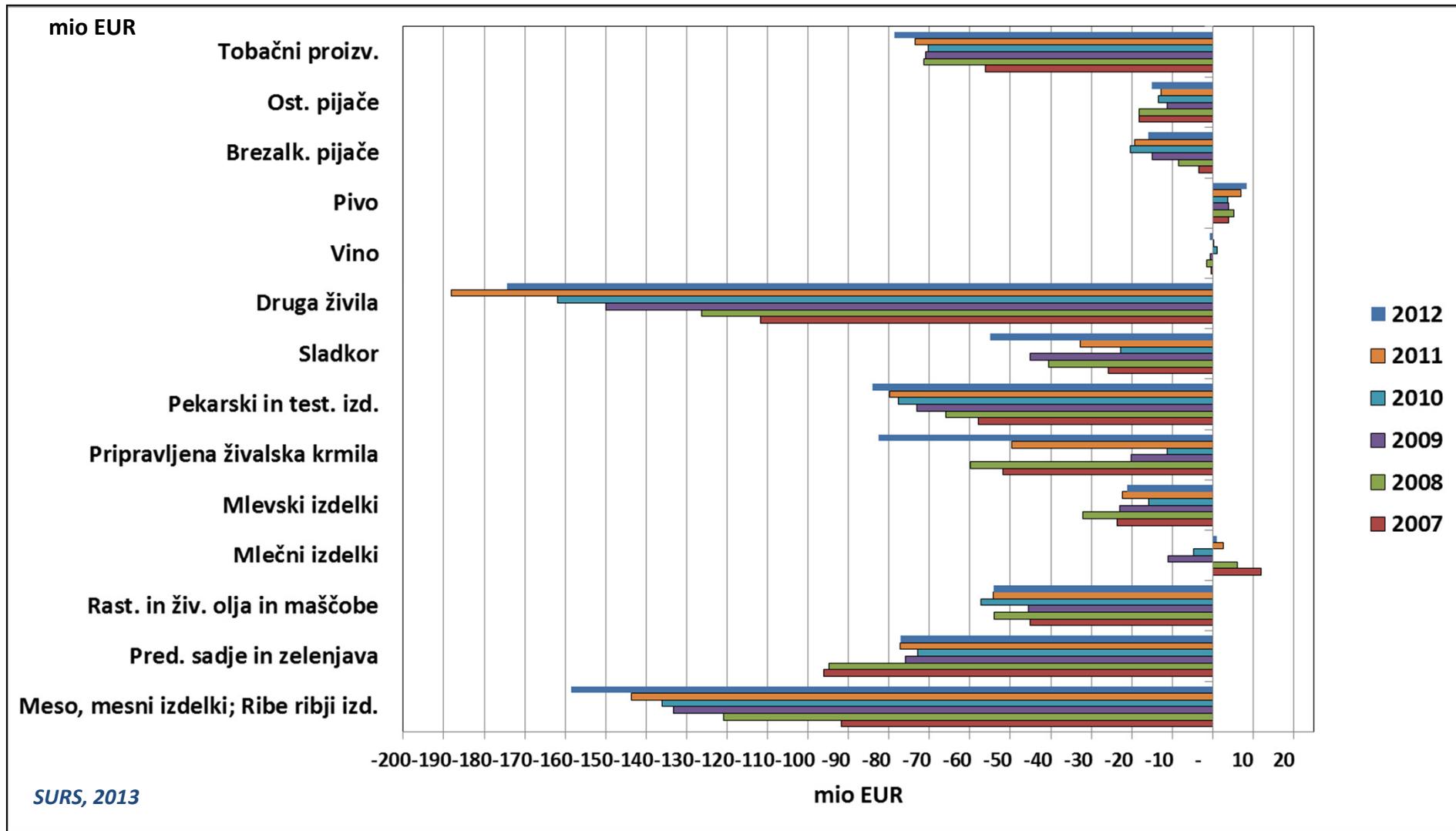
Vse ključne kategorije rastejo!

„Minimalno“, a vztrajno...

Zunanjetrgovinska bilanca SALDO

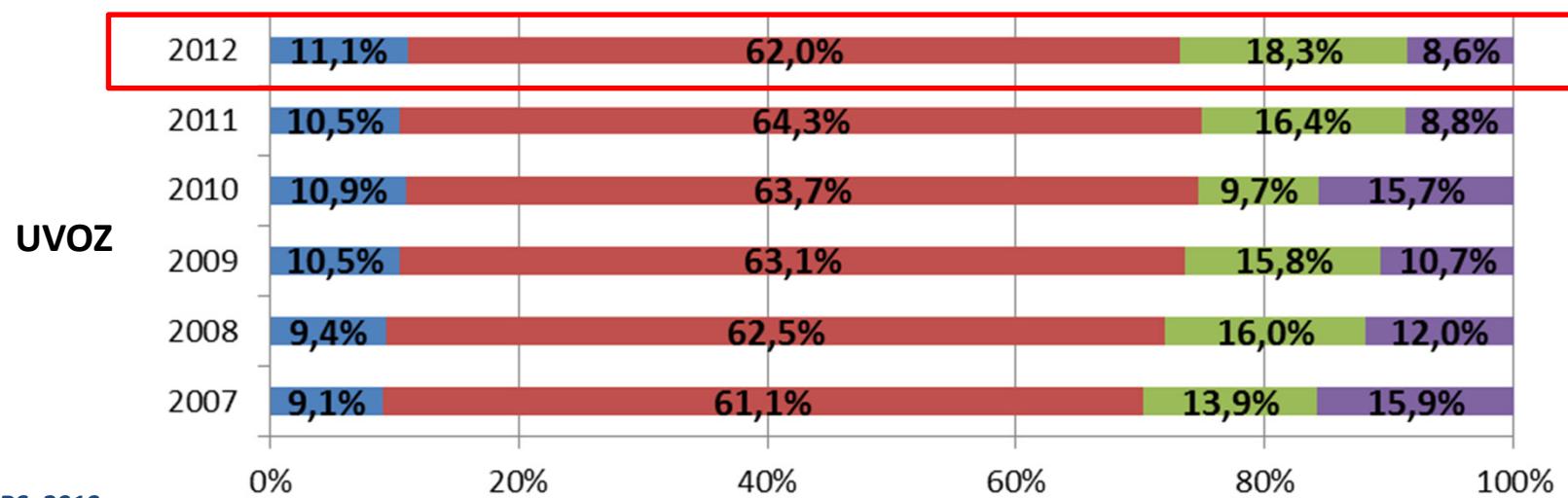
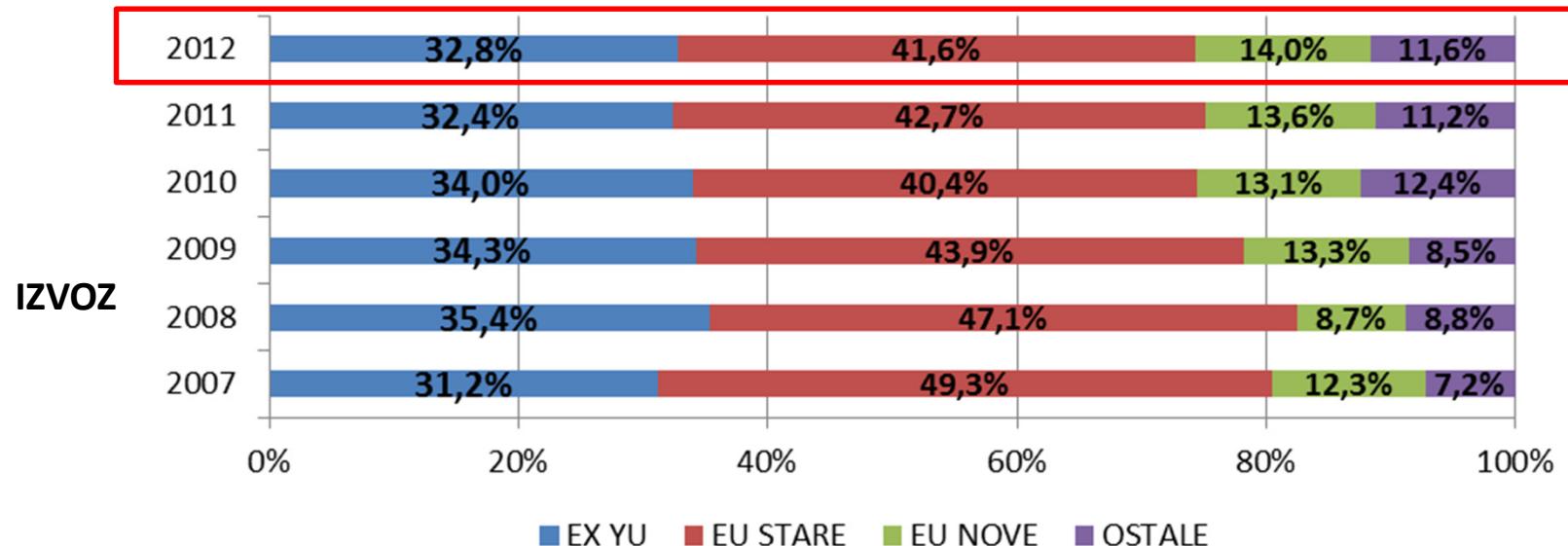
Minimalni ZTB presežek pri pivu in mleku!

Regijska struktura zunanje trgovine

Izvoz : Ni večjih sprememb

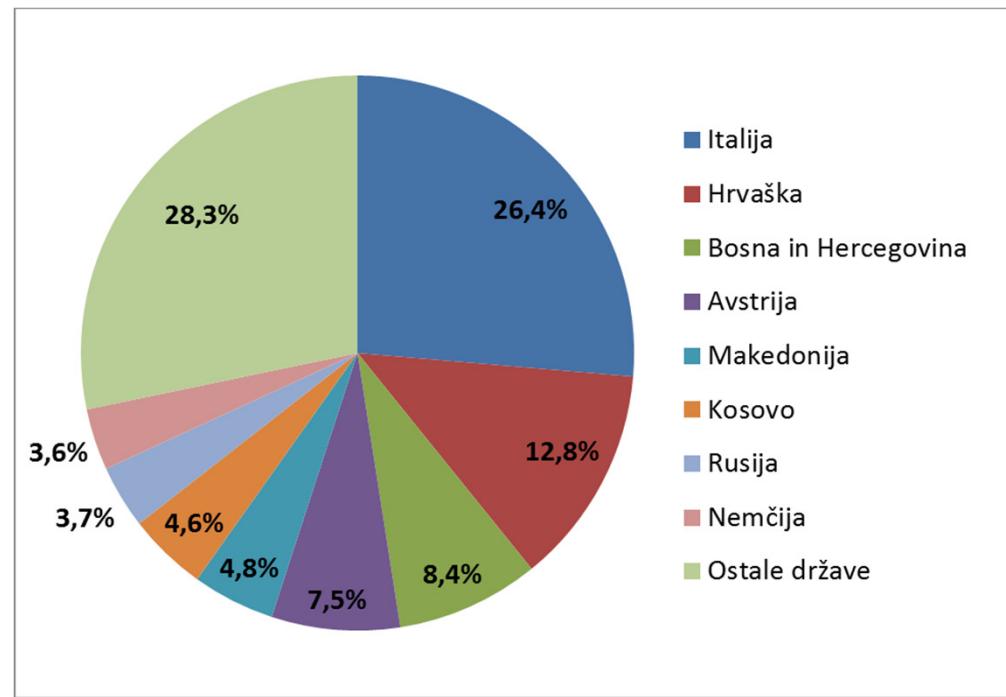
Uvoz: Nadaljevanje rasti deleža NMS in tudi ex-YU!

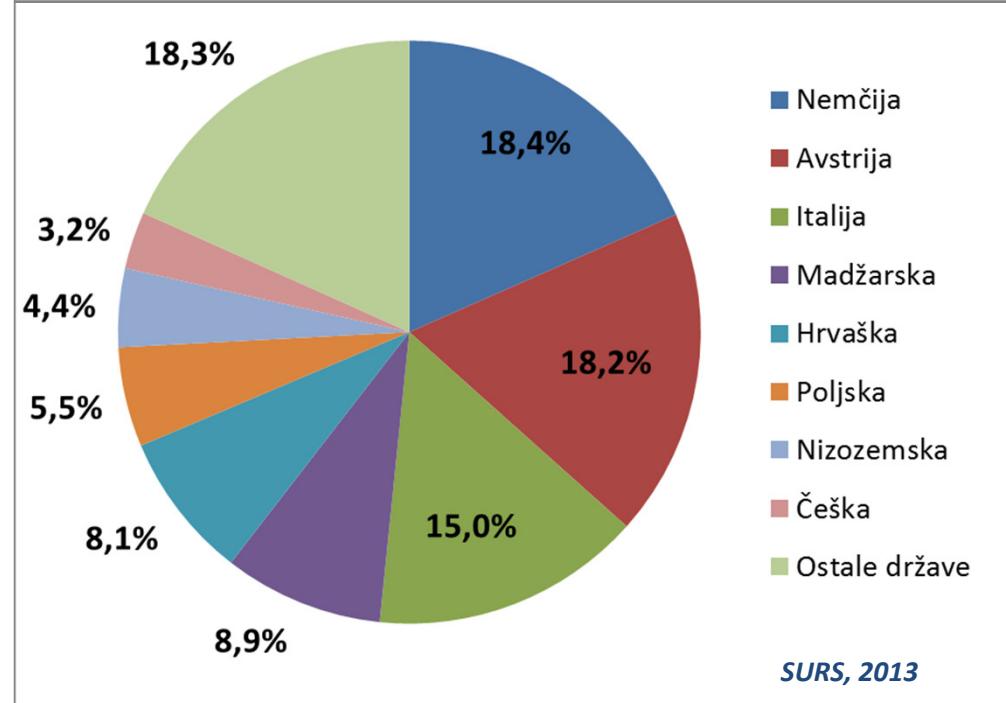
Struktura zunanje trgovine po državah 2012

Precejšnja koncentracija.
Na uvozni strani raste, na izvozni upada.
Nemčija je postala največji uvoznik.

IZVOZ
643 mio EUR

UVOD
1.451 mio EUR

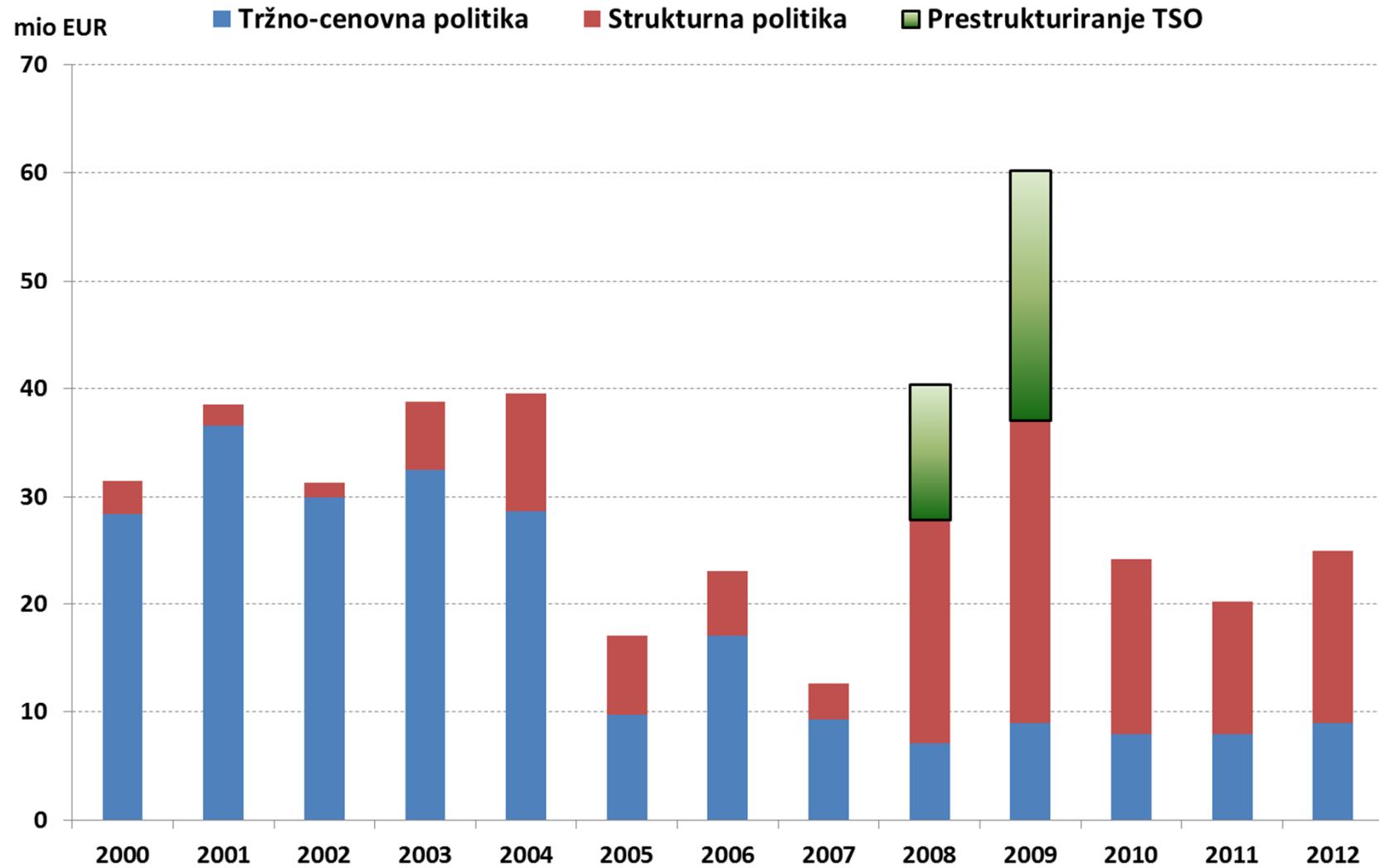
Proračunsko ukrepanje

Struktura proračuna za ŽPI

Porast proračunskih transferjev v ŽPI za četrtino (25 mEUR).

Porast transferjev iz SP (izplačila PRP) in TCP (pomoč ogroženim osebam 6x rast)

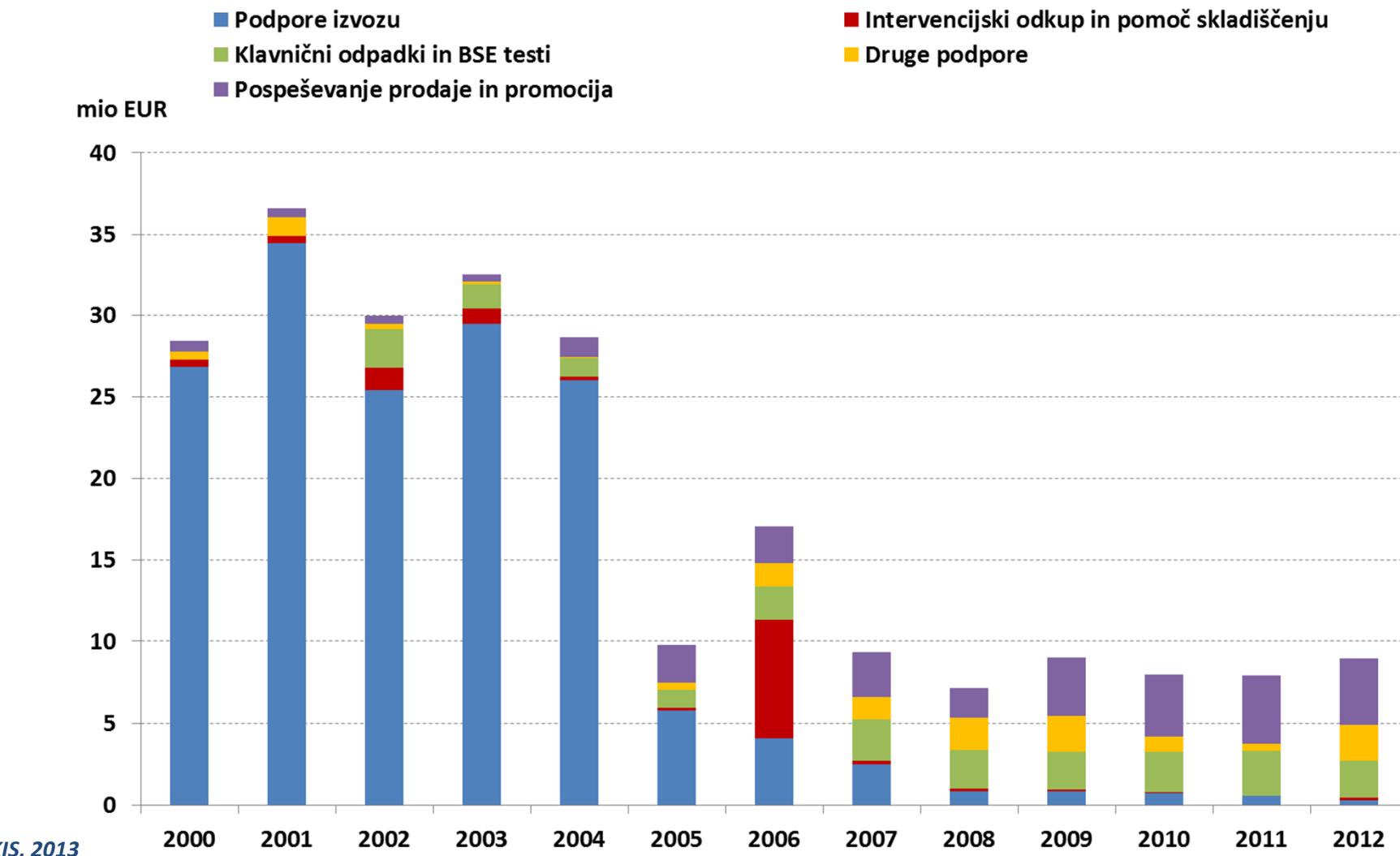
V letu 2012 cca. 4% proračuna MKO, leta 2000 = 20%.

Ukrepi tržno-cenovne politike

Promocija ostaja ključni element TCP (4,1 mio EUR; predvsem vinarstvo)

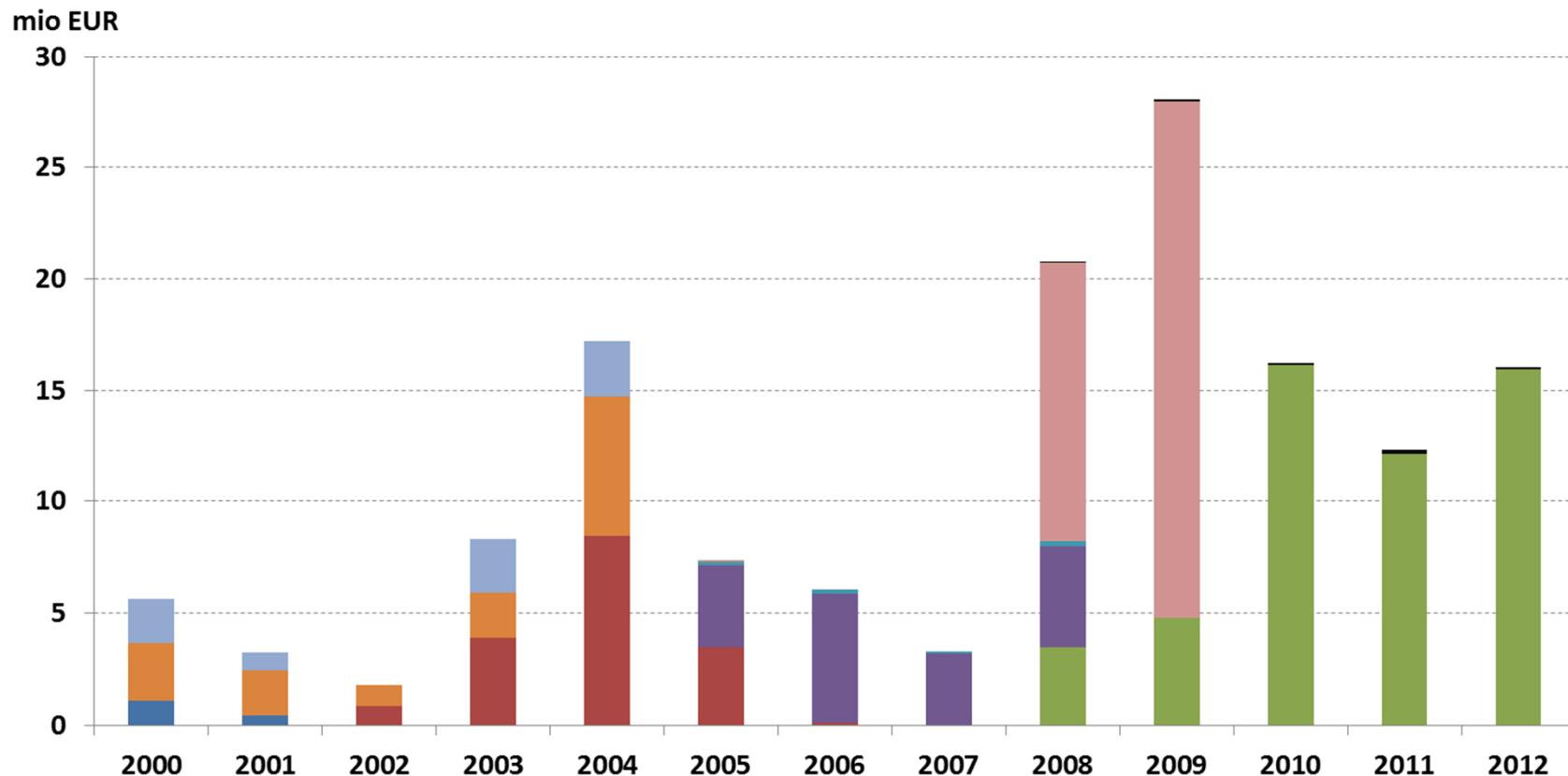
25% TPC - pomoč ogroženim osebam...

Ukrepi strukturne politike

Porast izplačil PRP – dod. vrednosti kmet. proizvodom... ... kljub kreditnemu krču?

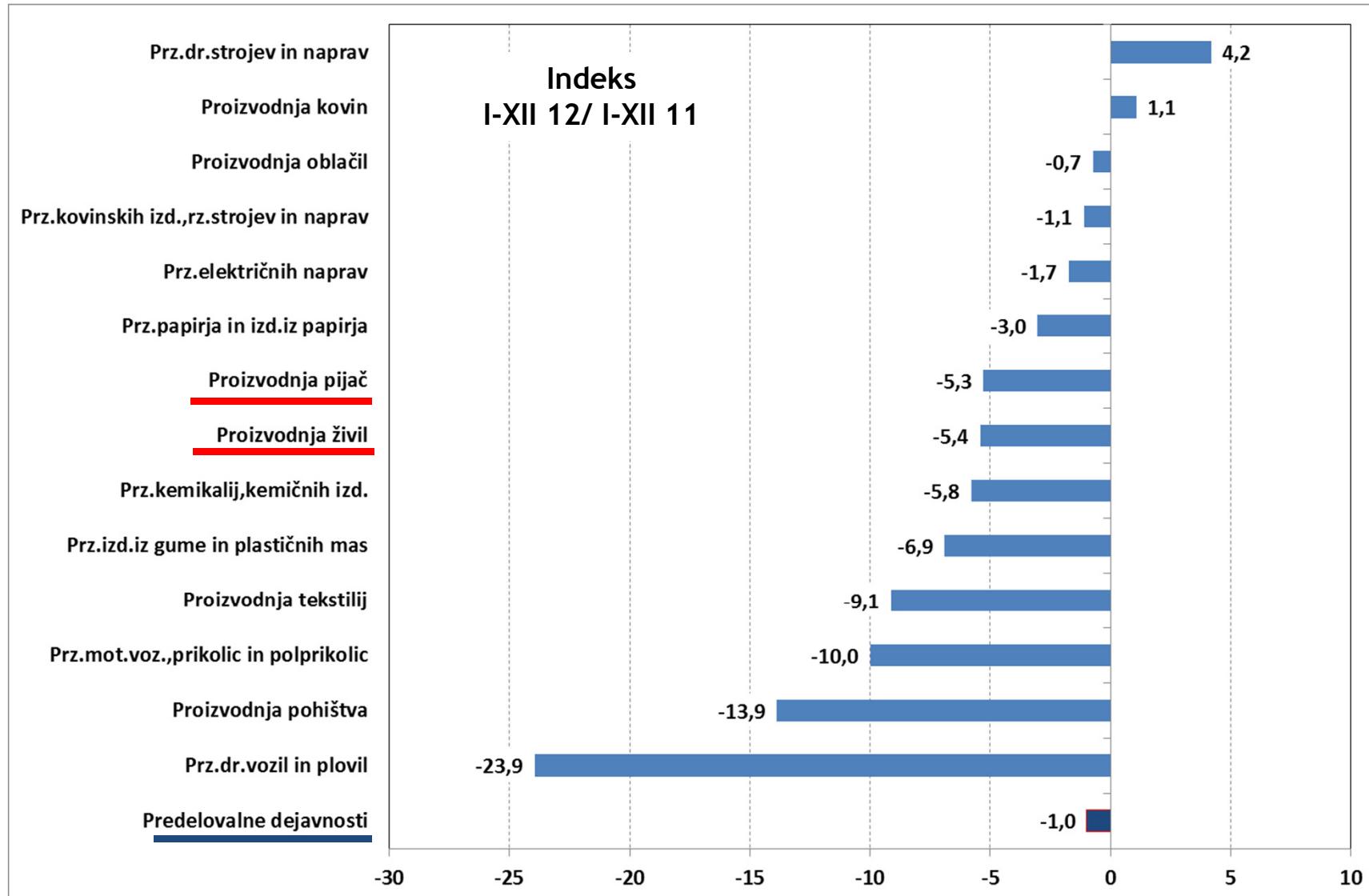
Ukrep	Prestrukturiranje zadrug	Prestrukturiranje TSO	EPD, PRP - Trženje kakovostnih kmetijskih in živilskih proizvodov	PRP-Dodajanje vrednosti kmetijskim proizvodom	Naložbe v hladilnice za sadje	Podpore skupinam proizvajalcev	Program podpor za prestrukturiranje živilstva	EPD, PRP - Izboljšanje predelave in trženja kmetijskih proizvodov	SAPARD - Naložbe v predelavo in trženje
2000	1.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2001	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2002	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2003	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2004	2.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2005	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2006	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2007	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2008	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2009	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2010	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2011	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2012	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

POSLOVANJE V LETU 2012

Indeksi obsega industrijske proizvodnje v 2012

Leto je bilo zaznamovano s precejšnjim krčenjem ind. proizvodnje

Poslovanje v letu 2012

Zaustavitev padanja št. zaposlenih

Precejšnje realno znižanje sredstev.

Realni upad prihodkov od prodaje!

Nadaljevanje trenda rasti izvoza in izvozne usmerjenosti.

	2012	Indeks 2012/11	Indeks 2012/07
<i>Št. podjetij</i>	617	103,0	123,6
<i>Št. zaposlenih</i>	12.886	100,5	84,7
<i>Sredstva (mio €)</i>	2.484	94,5	76,6
<i>Prihodki od prodaje (mio €)</i>	2.010	98,0	91,7
<i>Prihodki od izvoza (mio €)</i>	449	103,6	107,7
<i>Izvozna usmerjenost (%)</i>	22,3	105,7	117,5

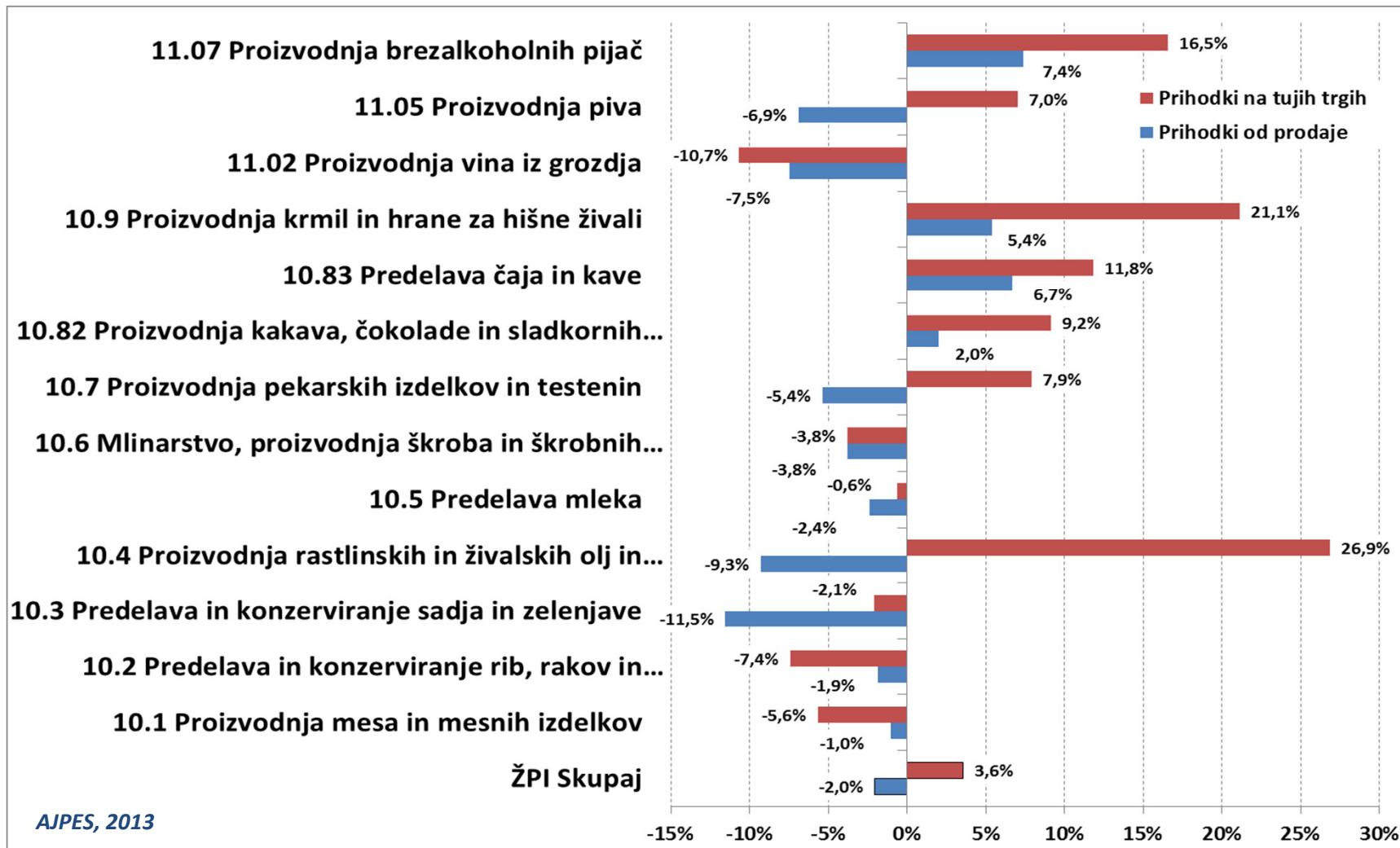
Spremembe prihodkov od prodaje in izvoza 2012

2-% realni padec REALIZACIJE v ŽPI ($C = -4,2\%$)

V 2012 sicer nekoliko višje cene, a tudi upad fizičnega obsega!

V ŽPI agregatna rast IZVOZA, a spremenjena struktura ($C = -2,7\%$)

Upad izvoza nekaterih nosilnih dejavnosti (predelava mesa, mlekarstvo)

Uspešnost poslovanja v letu 2012

Realni upad produktivnosti v ŽPI!

Še nekoliko večji upad v agregatu "Predelovalne d." (-3,6%)

Ponoven rahel upad DV/zap. => trend?

Agregat "Predelovalne d." => DV/zap. -1,3%

Dejavnost ŽPI je leto 2012 zaključila s 28,5 mio EUR neto izgube!

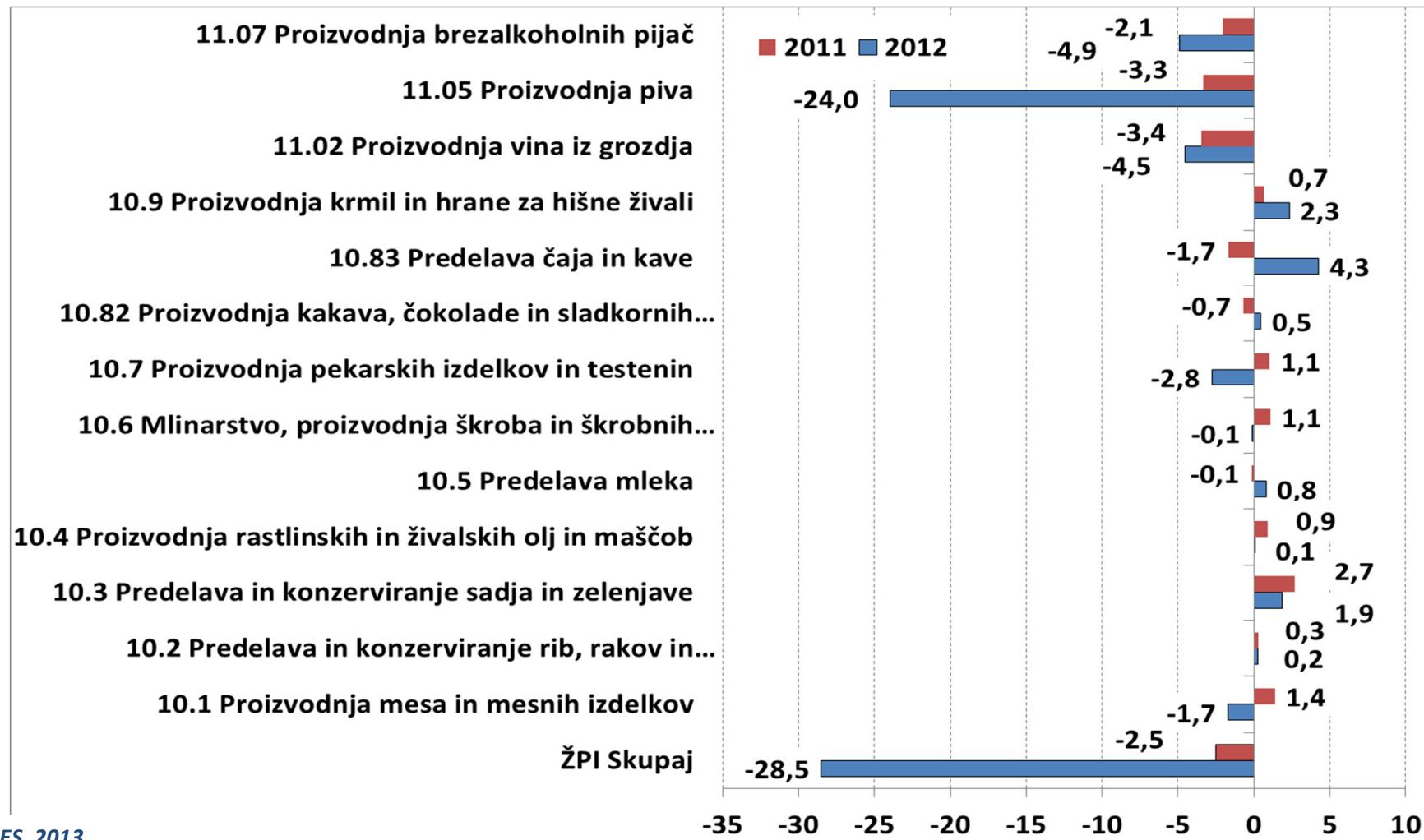
	2012	Indeks 2012/11	Indeks 2012/07
<i>Produktivnost (€)</i>	155.957	97,5	108,3
<i>Dodana vrednost na zap. (€)</i>	33.392	98,6	92,2
<i>Dobiček / izguba na zap. (€)</i>	-2.211	-2.013 *	-7.680 *
<i>Donosnost sredstev (ROA)</i>	-1,42%	-1,3%*	-5,6% *
<i>Donosnost prodaje (ROS)</i>	-1,15%	-1,0% *	-4,0% *

*Opomba: * absolutna razlika*

Neto čisti dobiček/izguba

Precejšnje poslabšanje rezultata.

*Glavnino izgube so prispevale družbe v dejavnosti pijač (oslabitve in odpisi)
Mesnopredelovalna industrija, pekarstvo...*

ZAKLJUČKI

Zaključki – izzivi (i)

- Izrazito zahtevno obdobje za slovensko agroživilstvo
 - Ekonomsko-politične razmere v državi (*gospodarski in finančni krč, politična nestabilnost*) ter v svetu
 - Posledični upad (*spremembe*) domačega povpraševanja in težave pri širjenju na tujih trgih
 - Odprtji procesi temeljitega lastniškega prestrukturiranja v nekaterih nosilnih agroživilskih in trgovinskih gosp. družbah z negotovimi posledicami
 - Anomalije (*primitivnost*) pri vertikalnih odnosih (*agrar-predelava-trgovina*)
 - Neželeni dogodki (*t.i. prehranske afere*)
 - Novo programsko obdobje kmetijske politike 2014-2020
 - DDV; davek na sladke pijače ...
- Kako naprej?

Zaključki – izzivi (ii)

- Tako kot „država“, moramo tudi v agroživilstvu razmisliti o novem modelu delovanja in pozicioniranja
- V javnosti je preveč zaupanja v evropske razvojno-politične paradigmе (*ekstenzifikacija, diverzifikacija, eko-sociala*)...
- ... ob upadanju primarne funkcije domačega agroživilstva z zanimi posledicami (*npr. strukturni deficiti, samooskrba...*)
- Razvoj agroživilstva temelji na nadaljnji krepitvi konkurenčnosti „nosilnih stebrov“ v vseh členih verige...
- ... kar (*naj*) se odraža v osnutku „Operativnega programa“ in naj se ustrezno implementira
- S tem bo ustvarjen osnovni okvir, a glavnino dela bo še naprej potrebno opraviti v „lastni režiji“

13. Vrh kmetijskih in živilskih podjetij

5. junij 2013
Grand Hotel Bernardin
Portorož

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

STANJE V SLOVENSKI ŽIVILSKOPREDELOVALNI INDUSTRIJI

doc. dr. Aleš KUHAR

 Ka€PP

Katedra za
agrarno ekonomiko,
politiko in pravo

Univerza v
Ljubljani
*Biotehniška
fakulteta*